

UTLÅTANDE

AFGIFVET DEN 28 MAJ 1902

AF

DE FÖR UTREDNING AF FRÅGAN OM ERFORDERLIGA
FÖRÄNDRADE ANORDNINGAR

BETRÄFFANDE

LANDTPOLISEN

AF KONGL. MAJ:ET DEN 22 NOVEMBER 1901 UTSEDDE

KOMITERADE

STOCKHOLM
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI
1902.

INNEHÅLL.

	Sid.
Utlåtande	1.
Landtpolisens nuvarande organisation	2.
Anledningar till nu rådande missförhållanden	4.
Åtgärder till missförhållanden afhjelpande:	
Godtgörelse åt kronofogdar och länsmän för deras af polisätgärder föranledda utgifter	11.
Detektiv polis	22.
Ridande polis	32.
Anslag till särskilda polisätgarder vid grofre brott	34.
Telefon åt landtpolisen	35.
Inrättande af flere arrestlokaler	36.
<hr/>	
Bilaga	39.

Till Herr Statsrådet och Chefen för Kongl. Civildepartementet.

Sedan Kongl. Maj:t den 22 November 1901 förordnat oss att inom Kongl. Civildepartementet biträda vid utredning af frågan om erforderliga förändrade anordningar beträffande landtpolisen samt derefter den 13 December samma år uppdragit åt undertecknade Uddén och Hagen att under en tid af högst en vecka företaga en resa inom Blekinge och Malmöhus län för att studera landtpolisens organisation derstädes,

så och efter det Herr Statsrådet lemnat Herr Öfverståthållaren samt i hufvudstaden vistande Herrar landshöfdingar och landssekreterare tillfälle att vid sammanträde inför Herr Statsrådet den 18 Mars 1902 öfverlägga

med oss i fråga om vissa utaf oss angifna hufvudgrunder för sådana förändrade anordningar,

få vi, med erinran att vi uti skrifvelse till Herr Statsrådet den 7 December 1901 framställt förslag om anvisande af medel till bestridande af kostnader för särskilda polisåtgärder vid gröfre brott samt under åberopande af den härjemte bifogade berättelsen öfver ofvan nämnda resa inom Blekinge och Malmöhus län, härmed vördsamt afgifva följande slutliga utlåtande i ämnet.

De missförhållanden i afseende å polisväsendet på landet, som särskildt under senare tider flerstädes inom riket gjort sig i hög grad kännbara, hafva till fullo ådagalagt, att förändrade anordningar beträffande landtpolisen äro af nöden, hvadan man icke längre torde böra uppskjuta erforderliga åtgärder till samma missförhållandens afhjelpande.

*Landtpolisens
nuvarande
organisation.*

Till en början tillåta vi oss erinra om, huru landtpolisen för närvarande är organiserad. Under Kongl. Maj:ts Befallningshafvande såsom högsta polismyndighet i länet utgöres den ordinarie landtpolisen af kronofogdar, länsmän och fjerdingmän, hvarjemte för särskilda, mera tätt befolkade orter såsom i municipalsambållen eller vid industriela anläggningar och dylikt äro anstålde extra polismän. Dessutom finnas uti en del län landsfiskaler; men kunna de egentligen icke räknas till landtpolisen i den mening, hvarom nu är fråga, då deras funktion beträffande brottmål endast är ett åklagarekall.

Hvad då först beträffar den af kommunen affönade fjerdingmansbefattningen, så äro enligt gällande instruktion dermed förenade en mängd olikartade handräkningsgöromål och fjerdingsmannens åligganden beträffande de egentliga polisgöromålen bestå endast uti att till länsmannen eller kronofogden inberätta begångna gröfre brott eller förbrytelser mot allmän ordning och säkerhet samt

lemna den laga handräckning, som vid sådana tillfällen kan påkallas; att enligt föreskrift af kronofogde eller länsman biträda vid personers häktning samt att lemna vederbörande erforderlig handräckning för lösdrivares anhållande. Då för fjerdingsman ej andra hufvudsakliga kompetensvilkor äro uppställda, än att han skall vara välfrejdad, ordentlig och pålitlig, sakna innehafvarne af dessa befattningar äfven i allmänhet polisutbildning, hvarföre det knappast lärer kunna ifrågasättas att af dem påräkna en mera effektiv polisverksamhet. Ville man gifva fjerdingsmännen en sådan uppgift, måste hela institutionen omskapas till en ordentligen aflönad poliskår, som då skulle rekryteras med i polisyrket utbildade personer, hvilkas befattningar dock ej längre komme att, såsom hittills, vara ett menighetsbestyr. En så genomgripande omorganisation, hvarigenom en hela landet omfattande polis- eller gendarmerikår skulle bildas, anse vi emellertid af skäl, som här nedan närmare angifvas, ej nu böra ifrågakomma.

Beträffande åter kronofogdar och länsmän lärer väl ingen vilja förneka, att landet i dessa tjenstemän eger organ, som i allmänhet både genom erforderlig utbildning och insigter samt genom ådagalagd rättrådighet och nit äro väl skickade att uppehålla allmän ordning och säkerhet bland befolkningen, ehuru väl det ej kan bestri- das, att kronofogdar och länsmän i fråga om egentliga polisåligganden för närvarande till följd af vissa omständigheter afhållas eller tidtals rent af hindras från effektivt arbete. Men då den nuvarande, för vårt land säregna organisationen af landtpolisen är i många afseenden fördelaktig, synes oss densamma ej böra på grund af nu rådande missförhållanden afskaffas eller ens på ett mera ingripande sätt förändras, utan anse vi förevarande fråga om erforderliga förändrade anordningar beträffande landtpolisen böra och äfven kunna ordnas med bibe-

hållande af landtpolisens nuvarande organ jemte den förstärkning, vi här nedan komma att föreslå.

Vi skola i det följande söka visa, hvilka de omständigheter äro, som föranleda nu rådande missförhållanden beträffande polisväsendet å landet, samt föreslå de anordningar, som synas oss lämpliga och nödvändiga för att åstadkomma erforderlig förbättring i berörda förhållanden.

*Anledningar
till nu rådande
missför-
hållanden.*

Hvad då i främsta rummet synes oss egnadt att verka hämmande å kronofogdarnes och länsmännens polisverksamhet, är, att direkta utgifter äro förenade med nästan hvarje deras åtgärd för upprätthållande af lag och rätt. Kronofogde och länsman ega nemligen ej åtnjuta ersättning för sina tjänsteresor inom distriktet annat än i följande undantagsfall, der enligt särskilda författningar sådan ersättning är dem medgifven, nemligen:

enligt Kongl. Kungörelsen angående ersättning till länsmän och nämndemän i de fall, då flera härader hafva gemensam tingsstad i brottmål, den 17 September 1851, på grund af hvilken kungörelse länsman i egenskap af allmän åklagare, om den gemensamma tingsstaden är belägen utom hans distrikt, erhåller ersättning till de belopp, som för resor i Kronans angelägenheter, enligt författningarne, honom tillkomma, hvarvid ersättningen beräknas efter vägen från hans bostad till den gemensamma tingsstaden;

enligt Kongl. Förordningen angående ersättning till förrättningsmän för utmätning i enskilda mål samt till stämmingsmän m. m. den 12 Juli 1878, på grund af hvilken förordning förrättningsmannen erhåller reseersättning för skjuts efter en häst;

enligt Kongl. Kungörelsen angående ersättning till förrättningsmän vid ekonomiska besigtningar å kyrkoherdeboställen, kapellans- och klockarebord samt prestestomhemman den 7 November 1895, hvilken kungörelse

berättigar kronobetjent, som förrättat sådan besigtning, till reseersättning för skjuts efter en häst; samt

enligt Kongl. Kungörelsen angående kostnadsersättning till landsstats- och ecklesiastike tjenstemän för en del resor inom tienstgöringsdistrikten den 22 September 1899, enligt hvilken författning kronofogdar och länsmän erhålla ersättning efter vederbörlig klass i resereglementet; dock att dagtraktamente hvarken under resa eller förrättning må beräknas.

De nu uppräknade fall, i hvilka kronobetjent erhåller reseersättning, beröra dock ej hans egentliga polisverksamhet, och för de deraf föranledda resor erhåller sålunda kronobetjeningen ej någon ersättning. Ej heller får kronofogde eller länsman godtgörelse för sina öfriga extra utgifter i tjesten.

Ju mera nitisk och verksam i sitt poliskall kronofogden eller länsmannen är, desto mindre återstår således för honom till eget och familjs underhåll af den honom tillkommande aflöningen. Enligt nu gällande, den 31 Maj 1878 fastställda lönestat åtnjuter kronofogde i lön 3,000 kr., i tienstgöringspenningar 1,000 kr. och i expensmedel 300 kr., eller tillsammans 4,300 kr., samt länsman i lön 900 kr., i tienstgöringspenningar 600 kr. och i expensmedel 100 kr., eller tillsammans 1,600 kr., hvarjemte lönen efter 10 år kan höjas för kronofogde med 500 kr. och för länsman med 300 kr. I denna lönestat har sedermera endast den ändring egt rum, att tienstgöringspenningarne för innehafvarne af fyra länsmansbefattningar höjts från 600 kr. till 900 kr., nemligen genom nådigt bref den 31 Maj 1895 i Arjepluogs, Juckasjärvi och Enontekis distrikt af Norrbottens län samt genom nådigt bref den 14 Juni 1901 i Tärna distrikt af Vesterbottens län.

Då sålunda kronofogde och länsman hafva endast mycket begränsade lönetillgångar, vore det ej att undra

på, om desse tjenstemän sökte inskränka de direkta utgifterna för polisåtgärder till det minsta möjliga. Men ofta är dock möjligheten för en gynsam utgång af polisundersökningen i väsentlig grad beroende på, att erforderliga åtgärder kunna omedelbart och med anlitande af alla till buds stående, äfven kanske ganska kostsamma medel vidtagas, så att den brottslige icke hinner sätta sig i säkerhet eller utplåna eller försvaga spåren af brottet. Ser sig därför polismannen i fråga om ett förmodadt brott nödsakad att för undvikande af allt för stora kostnader uppskjuta undersökningen derom eller afstå från verksamma medel till brottets upptäckande och brottslingens ertappande, blir det mången gång svårt, om icke omöjligt, att anskaffa bevis om brottet, och brottslingen går kanske derigenom fri från straff eller erhåller annat straff än gerningen bort föranleda. En framgångsrik polisverksamhet förutsätter sålunda, att polismyndigheten kan begagna sig af allt det, biträde och den handräckning, som stå till buds och som kunna befordra en hastig och noggrann utredning. I städerna har polismyndigheten vanligen medel anvisade för dylika ändamål, men å landet deremot får kronobetjeningen ur egen kassa bestrida alla de utgifter, som kunna erfordras för utredning i brottmål. Resultatet af kronobetjeningens polisverksamhet måste dock under sådana förhållanden blifva högst väsentligen svagare än om polismannen å landet vore berättigad att för alla nödiga utlägg för en ändamålsenlig polisundersökning erhålla godtgörelse.

Förr än sådan godtgörelse blir kronofogde och länsman af statsmedel tillerkänd, kan man ej hoppas och ej heller rimligtvis fordra en förbättring uti nu anmärkta förhållanden. Åstundar samhället ett kraftigare polis-skydd å landsbygden, måste det därför äfven *bereda kronofogdar och länsmän skälig godtgörelse för deras af polisåtgärder föranledda utgifter.*

Då vi, såsom ofvan framhållits, anse landtpolisens nuvarande organ böra bibehållas, hafva vi i första rummet sökt påvisa, hvad som erfordras för att göra dessa befintliga organ mera verksamma; och det synes oss, att genom tillerkännande åt dem af godtgörelse för deras af polisåtgärder föranledda utgifter utan tvifvel mycket skulle vinnas till främjande af rättssäkerhetens upprätthållande på landsbygden. Denna åtgärd är dock ej tillfyllest, ty äfven andra omständigheter än de ofvan nämnda bidraga till nu rådande missförhållanden, och dessa omständigheter äro af den art, att de torde föranleda införande af *nya organ inom landtpolisen*, der de nu förefintliga visat sig otillräckliga.

Kronofogde och länsman äro nemligen i hög grad upptagna af en mängd utom polisväsendet liggande tienstegöromål, hvilka åtminstone tidtals hindra deras verksamhet såsom polismän. Väl är det sannt, att dessa tienstemen, trots mångfalden af sina åligganden under åtskilliga delar af året böra ega ganska god tid för sin polisverksamhet, men tidtals åter äro de upptagna af tienstegöromål, som äro af den beskaffenhet, att de hvarken kunna eller få undanskjutas ens på kortare tid. Äfven med bästa vilja äro de då icke i stånd att tillfredsställande fullgöra sina polisåligganden, isynnerhet om det gäller undersökningar för utredande af gröfre och mera invecklade brottmål, hvilka undersökningar ej sällan äro af den omfattning att de för effektivt utförande kräfva, att vederbörande polisman åtminstone någorlunda odeladt och kanske för längre tid kan egna sig deråt. Denna mångfald af andra, utom den egentliga polistjensten liggande göromål, hvilka åligga kronofogde och länsman, är sålunda menlig för desse polismän ej blott under deras utbildning för sitt blifvande kall, utan ock sedermera, i det att verksamheten ej kan blifva så hufvudsakligen riktad på polistjensten som önskligt vore för vinnande af öfning sär-

skildt i detektivtjensten, en verksamhet, som för öfrigt kräfver alldeles bestämda anlag, till hvilkas förefintlighet hänsyn ej alltid kan tagas vid befordran till kronofogde- eller länsmansbefattning.

En ytterligare omständighet, som stundom måste utöfva ett hämmande inflytande å kronofogdes eller länsmans polisverksamhet, är att desse tjänstemän äro till sin verksamhet bundna af området för tjenstgöringsdistriktet. Det inses lätt, att i våra dagar genom de lättade kommunikationerna med deraf föranledd liflig samfärdsel öfver vidsträckta delar af landet uppdagandet af ett brott eller förbrytares ertappande mången gång kräfver spaningar vida utöfver ett fögderi eller länsmansdistrikt; och ofta torde polismannens efterspaningar ej ens kunna begränsas af länsindelningen. Hvilket hämmande inflytande den nuvarande begränsningen till tjenstgöringsdistriktet dervid skall utöfva å kronobetjeningens polisverksamhet, låter lätt tänka sig, då sålunda polismannen, såvida ej Kongl. Maj:ts Befallningshafvande för något särskildt fall gifvit honom vidsträcktare befogenhet, måste vid gränsen för distriktet öfverlemna påbegynta spaningar åt vederbörande inom angränsande distrikt eller åtminstone afvakta tillkallandet af dennes biträde för spaningens fortsättande. I förra fallet måste det förhållande, att ej samma person förer undersökningen till slut, komma att menligt inverka på densamma, och i båda fallen orsakas dessutom lätt dröjsmål, som kan blifva ödesdigert för en gynsam utgång af efterspaningen. Samma olägenhet af begränsningen till distriktet gör sig äfven gällande i de fall, då undersökningen afser ett flertal i ett sammanhang, men inom olika distrikt, begångna brott.

Förutom ofvan föreslagna godtgörelse åt kronofogde och länsman för deras af polisåtgärder föranledda utgifter, anse vi på grund af nu anförda omständigheter erforder-

ligt att, till afhjelpande af de derutaf föranledda missförhållanden, *vid sidan af kronofogde- och länsmansinstitutionen inrättas detektiv polis, hvars verksamhet göres oberoende af andra territoriela gränser än rikets eller åtminstone länets.*

Det har äfven mången gång visat sig, att distriktets stora ytvidd eller andra särskilda förhållanden göra det omöjligt för landtpolisens nuvarande personal att tillfyllest öfvervaka ordning och säkerhet inom distriktet, hvarför behovet af en flertaligare och i all synnerhet mera rörlig ordningspolis ofta gjort sig kännbart. Den mest verksamma anordning i sådant hänseende vore visserligen att för landet liksom för städerna hvarje distrikt kunde af patrullerande polis till fots eller till häst genomkorsas enligt turlistor, som gåfve polisen tillfälle att med korta mellantider öfvervaka allmän ordning och säkerhet inom de skilda orterna, allt under kontroll af en inom distriktet befintlig central polismyndighet. Men inrättandet öfver hela landet af en för sådant ändamål lämpad, fast aflönad poliskår skulle, äfven om i sådant fall de nuvarande fjerdingmansbefattningarna blefve i polishänseende obehöfliga, betinga högst betydliga kostnader; och dessutom kan ett sådant polisskydd beträffande vidsträckta delar af vårt land, som icke äro bebyggda eller åtminstone blott glest befolkade, ej anses erforderligt. En sådan hela rikets landsbygd omfattande preventiv polisuppsigt anse vi därför icke kunna eller böra ifrågasättas; men i de orter, der ett kostnaderna motsvarande behof af dylikt polisskydd verkligen gör sig gällande, synes det oss — särskildt med kännedom om det stora gagn den inom Blekinge och Malmöhus län anordnade ridande polis visat sig medföra till ordningens upprätthållande — att för sådan polisuppsigt bör anordnas *ridande polis.*

Af ofvan gjorda framställning utaf de omständigheter, som synas oss föranleda nu rådande missförhållanden beträffande polisväsendet å landet, framgår, att de åtgärder, som befunnits böra till afhjelpande af dessa missförhållanden vidtagas, äro följande, nemligen:

dels att bereda kronofogdar och länsmän godtgörelse för deras af polisåtgärder föranledda utgifter;

dels att, vid sidan af kronofogde- och länsmansinstitutionen, inrätta detektiv polis, hvars verksamhet göres oberoende af andra territoriela gränser än rikets eller åtminstone länets;

dels ock att ridande polis anordnas för uppehållande af polisuppsigt i de orter, der ett kostnaderna motsvarande behof deraf verkligen gör sig gällande.

I hvad mån staten kan anses skyldig bekosta nu föreslagna anordningar beträffande landtpolisen, torde bero på, huruvida desamma kunna sägas afse en förbättring af *justitiepolisen* eller af *ordningspolisen*. Att tillgodose behofvet af förbättrad justitiepolis bör vara uteslutande statens pligt. Då deremot krafvet å ökad ordningspolis mera är beroende af särskilda Orts- eller enskilda intressen, torde, såsom hittills, kostnaderna därför åtminstone till någon del böra bestridas genom anslag af landsting, kommuner eller enskilde. Af ofvan föreslagna anordningar afse de två förstnämnda en skärpning af justitiepolisen och böra sålunda kostnaderna för desamma enligt vår åsigt drabba statsverket. Ridande polis har deremot föreslagits såsom en öfvervakande ordningspolis för enstaka platser eller områden och bör därför i främsta rummet bekostas af de särskilda orterna; men äfven statsbidrag dertill betingas dels af de med uppsättningen af ridande polis förenade dryga kostnader, dels ock enär densamma, ehuru visserligen ej afsedd att i egentlig mening vara justitiepolis, dock torde verka till förekommande af förbrytelser.

Vi öfvergå härefter till redogörelse för, huru vi tänkt oss det närmare ordnandet af ofvan antydningssvis föreslagna åtgärder till afhjelpande af nuvarande missförhållanden i fråga om polisväsendet på landet; och hvad då först beträffar *godtgörelse åt kronofogdar och länsmän för deras af polisåtgärder föranledda utgifter.*

I Norge innehafvas ännu med våra kronofogde- och länsmanstjenster ungefärligen likställda befattningar af »Fogder» och »Lensmænd», men genom Lov om delvis Omordning af det civile Embetsværk af den 21 Juli 1894 har numera den ändring deruti bestämts, att i stället för de nuvarande fogderne skola inrättas »Amtskasserere» och »Politimestre», af hvilka de förstnämnde skola öfvertaga hufvudsakligen fogdernes uppbördsförrättningar och de sistnämnde deras polisåligganden; och skola berörda lags bestämmelser träda i kraft snarast möjligt och senast allt eftersom ledighet i fogdeembetena inträffar. Aföningsförmånerna för de till polisväsendet hörande befattningarne utgöras af dels fast årlig lön dels ock inkomster af tjensteförrättningar. Fogdernes lön har bestämts genom Gageregulativ for forskjellige civile Embeder af den 8 Juni 1872 med deri sedermera gjorda ändringar; och utgjorde, enligt senast gällande bestämmelser, fogdernes fasta lön, inberäknadt boställsförmån eller ersättning därför, lägst 3,600 kronor och högst 5,400 kronor, men uppgick i allmänhet till 4,000 kronor jemte godtgörelse för kontorskostnader med belopp från 400 till 2,000 kronor. Politimesterne åtnjuta, enligt Kongl. resolution af den 6 November 1897, i lön emellan 2,800 kronor och 3,600 kronor jemte godtgörelse för kontorskostnader med belopp från 500 kronor till 1,600 kronor. Lensmændenes löner äro bestämda genom Kongl. resolution

af den 8 September 1879 med deri sedermera vidtagne ändringar och vexla emellan 200 kronor och 1,500 kronor, men uppgå i allmänhet till endast mellan 300 och 700 kronor. Förutom berörda fasta löner åtnjuta emellertid, såsom ofvan nämnts, desse tjenstemän, enligt den s. k. Sportellov af den 6 Augusti 1897, äfven särskildt arvode för en mängd olika tjensteförrättningar samt resekostnads- och traktamentsersättning för tjenstesor. Ehvad det sålunda, i fråga om polissaker, gäller delgifningar och kallelser, eller undersökningar och utredningar af förbrytelser, eller brottslingars efterspanande och gripande, eller inställelse vid rätt, eller öfvervakande af allmän ordning och säkerhet, åtnjutes ersättning för deraf föranledda resor. Men utom lagbestämda rese- och traktamentsersättningen erhålles äfven godtgörelse för alla nödvändiga extra utgifter, såsom till exempel telegram- och expressutgifter, godtgörelse till enskilda personer för lemnad hjälp och handräckning, anskaffande af bojor för fångtransport eller dylikt. I hvad mån sådana i lag ej bestämda utgifter böra ersättas, afgöres af Justitiedepartementet, hvarefter godtgörelse i förekommande fall utbetalas af vederbörande myndighet från det anslag, som är anvisadt till »Bestridelse af Udgifterne ved Undersøgelser af Lovovertrædelser m. V.», den så kallade »Delinkventfond», hvarur samtliga utgifter för förbrytares efterspanande och gripande blifva ersatta.

I enlighet med hvad sålunda eger rum i Norge hafva vi tänkt oss, att den föreslagna godtgörelsen till kronofogdar och länsmän för deras af polisåtgärder föranledda utgifter skulle utgå såsom en direkt ersättning för verkliga hafda kostnader och ej under form af förhöjd aflöning. Afsigten med denna godtgörelse vore nemligen att söka förebyggga, att kronobetjeningen, på grund af de med en polisåtgärd förenade direkta utgifter, droge i betänkande att företaga densamma. En godtgörelse un-

der form t. ex. af ökade expensmedel åt kronofogde och länsman skulle säkerligen ej medföra önskad resultat; ty, ehuru väl förbättrade löneförhållanden borde åtminstone i någon mån minska deras obenägenhet för extra utgifter, skulle dock alltid med återhållande inverkan på kronobetjeningens verksamhetsifver qvarstå, att hvarje extra utgift i tjensten komme att göra ett ingrepp i den annars till personliga utgifter disponibla lönetillgången. Ett verkligt effektivt medel till förbättrande af ifrågavarande förhållanden är således att söka, icke i löneförbättring, utan i beviljandet för hvarje särskildt fall af ersättning för de direkta utgifterna i polistjensten. Från denna synpunkt sakna vi anledning att inlåta oss på lönefrågan, och synes oss den föreslagna godtgörelsen för de af polisåtgärder föranledda utgifter böra kunna stadgas, oberoende af den för närvarande under utredning varande frågan om landtstatens lönereglering.

De utgifter för kronofogde och länsman, som föranledas af deras polisåtgärder, äro dels kostnader för dermed förenade resor dels ock andra extra utgifter.

Beträffande först kostnaderna för sådana tjänsteresor, hafva vi ansett, att kronofogdar och länsmän böra få ersättning af statsmedel i följande fall, nemligen:

1) för verkställande af sådan undersökning, som, då utan veterligen föregången sjukdom någon finnes ligga död, det åligger närmaste kronobetjent att genast företaga till utrönande, huruvida möjligen ett brott föreligger;

2) för brottslingars efterspanande och gripande;

3) för annan undersökning eller utredning med anledning af sådan öfverträdelse af lag och allmänna stadganden, som utgör föremål för allmän åklagares beifran; samt

4) för lösdrifvares anhållande.

Om man frånräknar de här ofvan förut anförda enstaka fall, der kronobetjeningen genom särskilda författ-

ningar redan nu eger rätt till ersättning för tjänsteresor inom tjänstgöringsdistriktet, skulle således fortfarande blifva undantagna från ersättning alla öfriga resor, som åligga kronobetjeningen för öfvervakande af allmän ordning.

Resor för lösdrivvares anhållande hafva, ehuru de väl närmast äro att hänföra till den öfvervakande polistjänsten, dock upptagits bland de resor, för hvilka ersättning bör utgå, på grund af lösdrivvares farlighet för allmänna säkerheten.

Med den begränsning af ersättningsrätten, som här ofvan föreslagits, kan således ersättning aldrig ifrågasättas för följande af kronofogde eller länsman företagna resor, nemligen: för polisuppsigt vid marknader, torgdagar, auktioner, bevaringsmönstringar, inskrifningsföretagningar, mobiliseringsöfningar, samling af bevaring och militär, mantalsskrifningar, uppbördsstämmor, folkmöten och dylikt; för inspektioner å i handeln förekommande mätnings- och vägningsredskap, å gästgifvaregårdar och skjutsstationer samt i helsovårdsafseende å slagterier och andra sådana platser; för hämmande af smittosamma sjukdomar hos människor och djur, med undantag dock enligt Kongl. Kung. den 22 Sept. 1899; för släckande af skogsbrand och andra eldsvådor; för syner å allmänna vägar, broar och färjor; för uppvaktning vid ting, med undantag endast enligt Kongl. Kung. den 17 Sept. 1851; samt ej heller för delgifning af stämningar och förelägganden m. m. i brottmål eller af kallelser enligt ordres från Kongl. Maj:ts Befallningshafvande eller andra myndigheter.

Deremot faller visserligen inom området af vårt ofvan angifna förslag äfven en del ringare öfverträdelser af lag och författningar, för hvilkas beifrande således kronobetjeningen skulle blifva berättigad till ersättning; men att till polisåtgärder beträffande endast t. ex. »gröfre brott» inskränka rätten till ersättning, har synts oss ej lämpligt. Dels är det nemligen ofta vanskligt att vid

undersökningens början bestämma, huruvida ett gröfre brott föreligger; dels torde man utan gensägelse kunna påstå, att den för närvarande å landsbygden faktiskt rådande liknöjdheten i fråga om beifrandet af fylleri och andra smärre förbrytelser, hvilken förvisso fortfarande skulle göra sig gällande, derest kronobetjeningen ej tillerkändes ersättning för de af sådana förbrytelsers beifrande föranledda kostnader, är egnad att hos allmänheten alstra misstro till statens vilja och förmåga att upprätthålla rättssäkerheten.

Ej heller synas oss böra från rätt till ersättning undantagas sådana förbrytelser, vid hvilkas beifran åklagaren enligt särskilda författningar eger rätt till viss andel i böter och viten samt i beslagttaget gods. Den i berörda författningar stadgade rätt till åklagareandel är nämligen afsedd att såsom en extra belöning utgöra en sporre till ett uppmärksamt öfvervakande af särskildt dessa författningars behöriga efterlefnad. Någon gång kan visserligen åklagareandelen uppgå till belopp, vida öfverstigande de af förbrytelsens beifran föranledda kostnader, under det att den af oss föreslagna ersättning deremot är afsedd endast att hålla kronobetjeningen skadeslös för dessa kostnader; men i de allra flesta fall skulle, derest beifrandet af sådana förbrytelser undantoges från rätt till ersättning, kronofogde och länsman blifva alldeles utan ersättning eller åtminstone sämre lottade än i fråga om andra förbrytelser. Dels kunna nemligen förmodade lagöfverträdelser vid närmare undersökning befinnas icke begångna eller väckt åtal derom blifva af domstol ogiljadt, dels inträffar ej sällan, att brottslingen, äfven om han blir fäld, antingen icke eger tillgångar eller ock förstätt undanskaffa dem, dels har det slutligen visat sig att — äfven om åklagaren verkligen bekommer ifrågarvarande andel — beloppet deraf ofta ej betäcker utgifterna för förbrytelsens beifran.

Den af oss nu föreslagna ersättning af statsmedel skulle utgå enligt gällande resereglemente, efter den klass deri, hvartill kronofogde eller länsman hör. Dock bör rätten till dagtraktamente begränsas i den mån sådant är möjligt utan att polismännen för sitt vivre nödgas bära alltför stora utgifter. Vi hafva därför tänkt oss, att beträffande sjelfva resorna, förutom resekostnadsersättning, äfven dagtraktamente väl bör utgå till kronofogde och länsman för helt eller delvis till *resa* använd dag, men att deremot vid uppehåll å en ort under resan dagtraktamente ej skulle få beräknas. För vistelsen å en ort torde nemligen kronobetjeningen hafva lättare än under sjelfva resan att på förmånliga vilkor ordna om husrum och kost för sig, hvarförutom, derest dagtraktamente medgäfvos äfven för vistelsen å ort utom hemmet, vederbörande till äfventyrs kunde af dagtraktamentet lockas att längre än nödigt ligga borta från sitt hemvist.

Till förekommande af missbruk bör ersättning få beräknas endast från kronofogdens eller länsmannens hemvist eller från annat ställe inom tienstgöringsdistriktet, der han i tjensteärende sig uppehåller.

Då kronofogde och länsman ej böra få åtnjuta rese- och traktamentsersättning för fullgörandet af sina polis-åligganden i boningsorten och närmaste trakten deromkring, anse vi, att ett visst minimum bör bestämmas för den väglängd, som måste tillryggaläggas för rätt till ersättning.

I gällande resereglemente finnes i fråga om rätt till resekostnadsersättning ej något sådant minimum bestämdt och beträffande rätten till dagtraktamente är det endast bestämmelserna uti § 11 mom. 1, som göra traktamentsersättningen i viss mån beroende af den tillryggalagda väglängden, men dessa bestämmelser förutsätta för sin tillämplighet att dagtraktamente utgår äfven för förrättning. I fråga om provinsialläkare finnes dock redan en

dylik begränsning af rätten till rese- och traktamentsersättning stadgad, nemligen i § 14 af nådiga taxan den 31 oktober 1890, enligt hvilken erfordras, att tjensteförrättning, som af provinsialläkare på grund af gällande instruktion eller myndighets uppdrag verkställles, skall utföras å ställe på längre afstånd från läkarens bostad än två kilometer, för att reseersättning enligt resereglementet må utgå. Samma begränsning af rätten till reseersättning är äfven, enligt nådiga taxan för veterinärs tjensteförrättningar den 19 oktober 1888, stadgad för förrättning, som, på grund af gällande föreskrifter angående hvad iakttagas bör till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren, af legitimerad veterinär efter vederbörligt förordnande verkställles. Enligt den i Norge gällande Lov angaaende offentlige Tjenstemænds Skyds- og Kostgodtgjørelse af den 10 juli 1894 är åter i §§ 13 och 21 stadgadt, att den minsta väglängd, som vare sig till lands eller sjös måste tillryggaläggas för att godtgörelse för resekostnad eller traktamente skall kunna fordras, är 3 kilometer från den resandes bostad eller 6 kilometer sammanlagdt fram och tillbaka.

Då en begränsning af rätten till reseersättning till minst två kilometers tillryggalagd väglängd synes oss uti nu ifrågavarande afseende icke vara tillräcklig, hafva vi, med anslutning till den norska lagens bestämmelse, ansett, att minsta väglängd, för hvilken rese- och traktamentsersättning får af kronofogde eller länsman beträffande ifrågavarande resor beräknas, bör vara 3 kilometer från kronofogdens eller länsmannens hemvist eller ock annat ställe inom tjenstgöringsdistriktet, der han i tjensteärende sig uppehåller, eller således 6 kilometer sammanlagdt fram och tillbaka.

Hvad derefter angår de extra utgifter, som utöfver resekostnaderna föranledas af polisåtgärder, anse vi

högeligen af nöden, att kronofogde och länsman tillerkännas ersättning af statsmedel för sådana särskilda utgifter, hvilka de måste vidkännas för behörigt verkställande af sin polistjenst uti ofvan, för rätt till reseersättning angifna fyra fall och hvilka utgifter icke afse något kronofogdens eller länsmannens eget behof, såsom logis eller underhåll för dem sjelfva eller ersättning åt tillfälligt biträde i hemorten under deras bortovaro eller dylikt. Kronofogdar och länsmän blifva ofta nödsakade till dylika extra tjensteutgifter, hvilka kunna vara af mycket vexlande beskaffenhet, hvarföre vi här endast antydningssvis skola angifva, när sådana utgifter kunna ifrågakomma. I allmänhet förorsakas dock dessa tjensteutgifter af dels behofvet utaf handräckning och biträde, dels forslingar af personer och saker samt dels förvar och underhåll af anhållen person.

Vid en mängd olika tillfällen kan kronofogde eller länsman blifva nödsakad att, då han sjelf är förhindrad af andra tjensteåligganden, anlita personers biträde, såsom för budskickning, någons inställande till förhör eller dylikt, hvarvid ersättning måste gifvas för den lemnade hjälpen. Stundom kan äfven för ett måls behöriga utredning vara nödigt att anlita sakkunniga personers biträde, såsom för värderingar, mikroskopisk eller kemisk undersökning, fotografering af brottsling för identifiering, eller andra dylika, sakkunskap kräfvande utredningar, med hvilka ej kan få anstå, till dess domstol eller länsstyrelse är i tillfälle att derom besluta. Det har vidare ofta visat sig vara till gagn för polisverksamheten att kunna gifva någon penningebelöning för visade tjänster, såsom t. ex. åt en person, som lemnat viktiga upplysningar för en brottslings ertappande eller gripande, eller åt någon, som, när anhållen person satt sig till motvärn eller försök gjorts till hans fritagande, lemnat polismyndigheten hjälp.

Dessutom kan, för att få en tilltalad person att bekänna eller för utredning af de närmare omständigheterna vid vissa brott, såsom mord eller mordbrand, vara nödigt, att den tilltalade föres inför den mördade eller till platsen, der brottet skett. Utgifter för dylika fall förekomma ofta äfvensom för forslingar af föremål, som kunna tjena till utredning i ett mål, såsom då sådana måste föras till sakkunnig, till domstol o. s. v.

Vidare inträffar slutligen ofta, att personer måste hållas i förvar samt dervid förses med underhåll, såsom t. ex. under pågående polisförhör med åtföljande utredningar, vid fylleriförseelser eller dylikt; och, då arrestlokaler i allmänhet ej finnas å landet inrättade annat än vid tingsställena, förorsakas kronofogden eller länsman-
nen derigenom ofta utgifter för lämpligt förvaringsrum och för förplägning åt den anhållne.

Att här på förhand söka beräkna, till hvilka belopp nu föreslagna ersättningar för ofvan nämnda tjänsteresor och extra utgifter torde komma att uppgå, lärer icke med någon tillförlitlighet låta sig göra. Visserligen hafva länsmännen i riket med anledning af ett utaf Föreningen Sveriges Kronolänsmän i December 1900 utskickadt frågoförmulär uppgifvit sina beräknade »årliga kostnader för tjänsteskjuts», hvilka uppgifter af sagda förening med skrifvelse den 21 Januari 1901 ingifvits till Kongl. Statskontoret i anledning af den Statskontoret af Kongl. Maj:t anbefalda allmänna revision af aflöningsförhållandena vid landsstaten; men dessa uppgifter torde ej kunna vara till någon vägledning beträffande nu föreliggande fråga, alldenstund desamma under nuvarande förhållanden, då endast de nödvändigaste resor företagas, torde afse nästan uteslutande sådana färder, som länsmännen äro tvungna att företaga till öfvervakande af allmän ordning, eller resor till ting, för vägsyner etc., och för hvilka länsmännen fortfarande ej skulle få ersättning. Förslagsvis

hafva vi emellertid tänkt oss att, om man till bestridande af de ifrågasatta ersättningarne beräknade i medeltal femtio kronor per år för hvart och ett af de 118 fögderierna och 520 länsmansdistrikten, eller sålunda sammanlagdt omkring 32,000 kronor per år, detta belopp kunde blifva tillräckligt. Det torde nemligen visa sig, att, ehuru väl kostnaden för ifrågavarande tjänsteresor och andra extra utgifter i ett och annat distrikt skulle komma att vissa år vida öfverstiga femtio kronor, detta belopp dock i det stora flertalet af distrikt icke torde åtgå.

För erhållande af nu ifrågasatta ersättning skall kronofogde eller länsman till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ingifva räkning å de hafda kostnaderna, hvarvid anledningen till resan eller till gjord extra utgift skall så noga som möjligt uppgifvas och styrkas genom bifogade verifikationer. Förutom den granskning, som räkningarne skola undergå å landskontoret, hafva vi ansett, att äfven ersättningsanspråkets befogenhet skulle af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande pröfvas å landskansliet. Härigenom synes oss den säkraste garanti ligga emot hvarje missbruk af den föreslagna ersättningsrätten. Utan tvifvel skulle snart förmärkas, om någon kronofogde eller länsman utan skälig anledning företoge resor eller föregåfve extra utgifter; och stode det i sådant fall i Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes magt att neka ersättning samt äfven att för framtiden förebygga upprepadet af dylika försök till missbruk af ersättningsrätten.

Med anledning af det ofvan anförda få vi därför föreslå, att, i fråga om godtgörelse åt kronofogdar och länsmän för deras af polisåtgärder föranledda utgifter, följande bestämmelser måtte meddelas:

Då kronofogde eller länsman företager
tjänsteresa

för verkställande af undersökning, hvarom för-
mäles i § 16 mom. 1 af Kongl. Förordningen om
nya strafflagens införande och hvad i afseende
derå iakttagas skall den 16 Februari 1864,

för brottslingars efterspanande och gripande,
för annan undersökning eller utredning med
anledning af sådan öfverträdelse af lag och
allmänna stadganden, som utgör föremål för
allmän åklagares beifran, eller

för lösdrifvares anhållande,
utgår ersättning därför af statsmedel enligt
gällande resereglemte; dock må dagtraktamente
endast beräknas för helt eller delvis till
resa använd dag. Ersättningen beräknas från
kronofogdens eller länsmannens hemvist eller,
om han inom tjenstgöringsdistriktet å annat
ställe i tjensteärende sig uppehåller, från detta
senare ställe; och är minsta väglängd, för hvil-
ken rese- och traktamentsersättning får beräknas,
tre kilometer från nyssnämnda ställen eller sex
kilometer sammanlagdt fram och tillbaka.

Äfven för särskild utgift, som kronofogde eller
länsman, utöfver kostnader för eget behof, måst
vidkännas för behörigt verkställande af sådan
åtgärd, undersökning eller utredning, som ofvan
sägs, eger han åtnjuta ersättning af statsmedel.

Räkning å sådan rese- och traktaments-
kostnad eller särskild utgift skall jemte behöriga
verifikationer afgifvas till Kongl. Maj:ts Befall-
ningshafvande för vederbörlig granskning; och
skall, efter pröfning jemväl i landskansliet af
ersättningsanspråkets befogenhet, räkningens god-
kända belopp af Kongl. Maj:ts Befallnings-
hafvande utanordnas.

Detektiv
polis.

Vidkommande härefter förslaget om *inrättande vid sidan af kronofogde- och länsmansinstitutionen af detektiv polis*, hafva visserligen redan förut vid gröfre och mera invecklade brott å landsbygden detektiver stundom kunnat erhållas från de större städerna såsom Stockholm och Göteborg, der detektivkärer redan finnas inrättade; men dels hafva dylika detektiver på grund af sitt begränsade antal icke alltid varit disponibla, då behofvet påfordrat deras hjälp å landsbygden, dels har det ofta dragit om för lång tid, innan detektiven från dessa stationer hunnit fram till platsen för brottet, så att mången gång händt, att alla spår efter brottet hunnit dessförinnan undandröjas, dels saknar ock sådan detektiv orts- och personkänedom, hvilket i högst betydlig grad försvårar ett gynsamtt resultat af hans arbete. Skulle man äfven kunna aflägsna den nu ofta förefintliga svårigheten att erhålla dylika detektiver genom att öka de i vissa städer redan upprättade kärer med ett antal detektiver, särskildt afsedde för landsbygdens behof, så kvarstode dock alltid de ofvan angifna, för undersökningens utgång ofta ödesdigra olägenheterna af dröjsmålet med detektivernas erhållande och deras brist på orts- och personkänedom, hvarförutom dessa detektiver genom en dylik anordning ej komme att blifva i så vidsträckt omfattning tillgängliga på landsbygden till hjälp för kronofogde och länsman, som vi ansett önskligt.

Uti en till Kongl. Maj:t ingifven gemensam underdånig skrifvelse af den 14 December 1901 hafva Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Stockholms och Östergötlands län uttalat sig om nödvändigheten af och sättet för en förändring och förbättring af polisväsendet å landet samt dervid föreslagit, att saken skulle ordnas efter följande hufvudgrunder:

»Vid sidan af nuvarande polisfunktionärer och med bibehållande af deras befattning med polisväsendet an-

ställas inom hvarje län omedelbart under Kongl. Maj:ts Befallningshafvande skolade polismän — länspolis — med utbildning såväl såsom detektiver som ordningspolis; antalet af dessa polismän bör i allmänhet sammanfalla med fögderiernas antal med ökning eller minskning, der sådant af särskilda förhållanden påkallas;

Kongl. Maj:ts Befallningshafvande indelar länet i länspolisdistrikt och antager för hvarje distrikt en länspolis, hvilken har skyldighet att vara bosatt inom distriktet å ort, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bestämmes;

länspolisens åligganden äro: att jemte kronobetjeningen inom distriktet söka upptäcka i synnerhet gröfre brott, efterspana förbrytare, företaga polisundersökningar, hålla uppsigt öfver lösdrivvare och i öfrigt vaka öfver allmän ordning och säkerhet; att efter af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande fastställd plan vissa gånger i månaden företaga patrullresor genom distriktet; att jemväl utom sitt distrikt, när han dertill af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande beordras, göra efterspaningar och hålla undersökningar angående gröfre brott samt utföra andra till polistjensten hörande åligganden; samt att i särskilda fall, när sådant af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande åt honom uppdrages, utföra tjensteåtal, allt i öfverensstämmelse med den särskilda instruktion för länspolis, som Kongl. Maj:ts Befallningshafvande har att utfärda;

länspolis får ej innehafva annan befattning eller mot ersättning åtaga sig enskilda uppdrag; han antages endast tills vidare och kan när som helst efter viss uppsägningstid af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande entledigas;

lämpligt arvode åt länspolis anvisas af statsmedel och bör i detsamma ingå, förutom anskaffnings- och slitningsersättning för uniform, jemväl anskaffnings- och underhållskostnader för häst eller ock ett visst belopp såsom godtgörelse för resor inom distriktet; för tjenstresor, som länspolis efter order af Kongl. Maj:ts Befallnings-

hafvande gör utom sitt distrikt, bör dessutom rese- och traktamentsersättning beredas honom, hvarjemte hvarje länspolis bör erhålla fribiljett å statens jernvägar inom distriktet och emellan detta och länets residensstad samt kostnadsfritt ega telefonförbindelse med vederbörande länsstyrelse.»

Uti vårt här nedan afgifna förslag till detektiv polis å landsbygden hafva vi i hufvudsak följt dessa af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Stockholms och Östergötlands län för ordnandet deraf angifna hufvudgrunder, dock med de afvikelser, som närmare framgå af vårt förslag.

Då vi befara, att man med anordnande af detektiv polis för hvarje fögderi näppeligen skulle kunna gifva full sysselsättning åt detektiverna, anse vi, att förslaget om detektiv polis för landsbygden bör genomföras på sådant sätt, att som regel inom hvarje län anställles, under benämning af »länsdetektiv», en i detektivyrket skolad och i sådan tienstgöring erfaren polisman.

Uti Malmöhus län finnes redan en dylik polisman anställd och tillåta vi oss att beträffande dennes verksamhet m. m. hänvisa till ofvannämnda här efteråt bifogade berättelse af undertecknade Uddén och Hagen. Emellertid kunna ju i vissa län sådana särskilda förhållanden vara rådande, att antingen länet kanske ej skulle kunna lemna full sysselsättning för en länsdetektiv på den grund, att gröfre och mera invecklade förbrytelser endast ytterst sällan inträffa, eller ock i ett annat län behovet af detektiv polis med anledning t. ex. af derinom befintliga fabriksanläggningar eller andra större arbetsföretag med deraf föranledd större brottmålsfrekvens påkallar flere än en länsdetektiv. Sådana särskilda omständigheter kunna sålunda föranleda, att för två eller flera angränsande län en eller flere gemensamme länsdetektiver böra anställas, eller en länsdetektiv för vissa delar af olika län, eller ock två eller flere läns-

detektiver för samma län. Derför hafva vi tänkt oss, att länsdetektivs distrikt skall efter sig företeende särskilda förhållanden inom de olika länen bestämmas af Kongl. Maj:t.

Vederbörande Kongl. Maj:ts Befallningshafvande skulle för ett år i sänder förordna länsdetektiv, hvilken dock — med hänsyn till faran för länsstyrelsen af att äfven blott för någon tid behöfva behålla i detektivens grannliga yrke en person, som visat sig dertill olämplig — borde kunna utan föregående uppsägning när som helst entledigas. Länsdetektiven skulle stå helt och hållet till Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes förfogande; men egde Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, derest så befunnes lämpligt, uppdraga åt t. ex. någon tjänsteman vid landsstaten eller polismästare eller borgmästare att utöfva närmaste förmansskap och inseende öfver länsdetektiven. Den redan nu i Malmöhus län befintliga länsdetektiven, hvilken jemväl tillhör Malmö stads detektiva polisafdelning, står sålunda, äfven i sin tjänstgöring å landsbygden, under närmaste inseende af stadens polismästare efter derom med denne af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande träffadt aftal.

Till jemförelse må här anföras, huru ledningen af detektivpolisen i Stockholm är ordnad. Enligt den af Kongl. Maj:t den 24 Februari 1899 för förste polisintendenten derstädes utfärdade instruktion har denne att närmast under polismästaren utöfva förmanskapet öfver den vid detektivafdelningen tjänstgörande polispersonal dervid honom särskildt åligger: att efter de anvisningar, polismästaren meddelar, leda och öfvervaka de inom denna afdelning förekommande arbeten; att tillse att personalen med omsorg och insigt fullgör sina åligganden samt att till polismästaren anmäla såväl då någon begått fel eller förseelser eller visat sig försumlig eller olämplig i tjensten, som ock då någon utmärkt sig genom nit eller duglighet; att öfvervaka, att gällande reglementen,

instruktioner och order noggrant efterlefas; samt att kontrollera, att föreskrifna böcker, journaler och anteckningar med noggrannhet föras.

Länsdetektivens åligganden anse vi böra blifva att taga befattning med brotts upptäckande och förbrytares efterspanande samt att efter särskildt förordnande af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande för visst fall äfven vidtaga häktningsåtgärd eller utföra allmänt åtal, men deremot ej annat än i undantagsfall att öfvervaka allmän ordning. Den spanande och den bevakande polistjensten kräver nemligen så skilda egenskaper hos polismannen, att det icke alltid är lämpligt att hos samma person förena dessa båda olika uppgifter, utan bör, för uppnående af en verksam detektivtjänst, länsdetektiven åtminstone ej annat än undantagsvis användas såsom ordningspolis.

Vi hafva därför äfven föreslagit benämningen »länsdetektiv» för att redan i namnet beteckna den egentliga uppgiften hos denne polisman. Den ifrågasatta benämningen af »länspolis» skulle deremot, förutom det att ordet såsom kollektiv ej väl lämpar sig såsom benämning å vissa individer, kunna innefatta, att polismannen äfven vore ordningspolis.

För att fullständigt afhjelpa förut anmärkta olägenhet af att nuvarande landtpolisen är till sin verksamhet bunden af området för sitt distrikt, skulle, ehuru väl länsdetektivens tjänstgöringsdistrikt blir mycket större och sålunda nyssnämnda olägenhet ej så kännbar, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande till fullföljd af redan begynta spaningar kunna, med anmälan derom till vederbörande länsstyrelse, förordna länsdetektiv till tjänstgöring äfven utom det honom anvisade distrikt. Om trots det sålunda mycket vidsträckta verksamhetsområde, som länsdetektiven skulle få, det ej skulle kunna lemnas honom full sysselsättning med ofvan nämnda åligganden, hvilket dock, såsom vi taga för alldeles gifvet, bör blifva fallet,

så bör han samtidigt, äfven för att erhålla tillfälle till mera regulier öfning i polisspaningar, kunna användas inom t. ex. residensstadens poliskår.

Med här ofvan angifna begränsning af länsdetektivens åligganden till endast justitiepolicen följer äfven, att han bör aflönas af statsmedel. Såsom vi förut framhållit, bör nemligen enligt vår åsigt bidrag af landsting, kommuner eller enskilda ifrågasättas endast beträffande öfvervakandet af allmän ordning, hvartill länsdetektiven dock ej annat än undantagsvis skulle användas. På grund emellertid af hela karaktären utaf den föreslagna länsdetektivbefattningen, hvars innehafvare skulle förordnas endast för ett år i sänder och kunna när som helst entledigas, bör aflöningen utgå i form af arfvode. Beloppet af detta arfvode torde böra bestämmas af Kongl. Maj:t. Den redan nu i Malmöhus län befintliga länsdetektiven åtnjuter i månadligt arfvode 125 kronor eller således 1,500 kronor per år, hvarjemte han erhåller dagtraktamente af 2 kronor 50 öre och ersättning enligt räkning för alla resekostnader, såsom skjuts, jernvägsbiljett och nattlogis, då han vistas utom Malmö, samt för i tjensten anlitat biträde af enskilde, för anhållne personers underhåll under förhör o. s. v., med ett ord, för alla vid polisspaningar hafda utgifter. Beträffande detektivpolisen i Stockholm erhåller, dels af 4 kommissarier, en i lön 3,000 kronor, i tjänstgöringspenningar 1,000 kronor och i arfvode 400 kronor, eller tillsammans 4,400 kronor, en i lön 3,000 kronor och i tjänstgöringspenningar 1,000 kronor, eller tillsammans 4.000 kronor, samt två i lön 2,625 kronor och i tjänstgöringspenningar 875 kronor, eller tillsammans 3,500 kronor hvardera, dels 6 öfverkonstaplar i lön 1,140 kronor och i tjänstgöringspenningar 760 kronor, eller tillsammans 1,900 kronor hvardera, jemte beklädnadsersättning, dels ock af 46 detektivkonstaplar 23 i lön 900 kronor och i tjänst-

göringspenningar 600 kronor, eller tillsammans 1,500 kronor hvar, jemte beklädnadsersättning, samt 23 i lön 840 kronor och i tjenstgöringspenningar 560 kronor, eller tillsammans 1,400 kronor hvar, jemte beklädnadsersättning. Vi anse derföre, att ett belopp af 1,500 kronor i årligt arvode åt länsdetektiven borde blifva tillräckligt, då han dessutom skulle erhålla dels för tjenstesor resekostnads- och traktamentsersättning dels ock godtgörelse för sådan särskild utgift, som länsdetektiv, utöfver kostnader för eget behof, måste vidkännas för behörigt fullgörande af sina tjensteåligganden; hvarförutom länsdetektiven, såsom äfven om landsfiskal finnes stadgadt, skulle i mål, der länsdetektiv på grund af Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes särskilda förordnande utförde åtal, åtnjuta allmän åklagares andel i böter och öfriga rättigheter.

Länsdetektiv torde böra berättigas till resekostnads- och traktamentsersättning enligt gällande resereglemente samt deruti hänföras till sjette klassen, hvarigenom han blefve berättigad till samma dagtraktamente af 2 kronor 50 öre, som nu utgår till den i Malmöhus län redan befintliga länsdetektiven; och få vi derföre föreslå, att det tillägg göres i resereglementet, att »länsdetektiv» upptages bland de under sjette klassen uppräknade tjenstemän och betjente.

I fråga om såväl rese- och traktamentskostnad som särskild tjensteutgift skulle, i likhet med hvad ofvan anförts beträffande godtgörelse derför åt kronofogdar och länsmän, ersättningsanspråkets befogenhet pröfvas af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i landskansliet. Till någon ledning för beräkning af det belopp, hvartill godtgörelsen åt länsdetektiverna för rese- och traktamentskostnad samt öfriga extra tjensteutgifter skulle komma att uppgå, må här omnämnas, att, såsom af bifogade berättelsen framgår, kostnaden för sådan godtgörelse åt

länsdetektiven i Malmöhus län, inberäknadt dagtraktamente af 2 kronor 50 öre, ersättning för nattlogis m. fl. utgifter, för år 1901 utgjort 1,576 kronor 95 öre.

Måhända skulle i ett och annat fall länsdetektiv, som uppfyllt de teoretiska kompetensvilkoren för länsmans-tjenst, kunna till sådan syssla befordras, hvilken utsigt borde göra länsdetektivbefattningen begärligare, hvarförutom länsmanskåren derigenom kunde få goda poliskrafter sig tillförda.

De närmare bestämmelserna för länsdetektivernas verksamhet framgå af den instruktion, som vi tänkt oss skulle, för vinnande af likformighet, af Kongl. Maj:t utfärdas.

På grund af det anförda hafva vi ansett oss böra föreslå,

att Kongl. Maj:t måtte indela länen i särskilda distrikt, inom hvilka, under benämning länsdetektiv, en eller flere i detektivtjänst förfarne polismän må anställas; samt att Kongl. Maj:t måtte såsom instruktion för desse meddela följande bestämmelser:

1) Länsdetektiv förordnas af vederbörande Kongl. Maj:ts Befallningshafvande för ett år i sänder och kan när som helst, derest han befinnes icke vara för befattningen lämplig, af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande entledigas.

2) Länsdetektiv står under Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes lydriad samt under närmaste förmenskap och inseende af den myndighet eller tjensteman, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande finner lämpligt att dertill förordna; och bör länsdetektiv, med iakttagande af hvad honom enligt denna instruktion åligger, i tjenstens utöfning ställa sig gällande lagar och författningar

samt sina förmäns föreskrifter och befallningar till behörig efterrättelse.

Länsdetektiv skall hafva sin bostad å ort, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bestämmes.

3) Det åligger länsdetektiv att biträda företrädesvis vid gröfre brotts upptäckande och förbrytares efterspanande, men äfven vid polisundersökningar i allmänhet, äfvensom att, der öfverträdelser af lag och allmänna stadganden, som utgöra föremål för allmän åklagares beifran, komma till hans kännedom, derom hos vederbörande göra anmälan;

att efter särskildt förordnande af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande för visst fall äfven vidtaga häktningsåtgärd eller utföra allmänt åtal;

att öfver sina tjensteåtgärder afgifva rapport till den myndighet, som i hvarje fall beordrat åtgärden, samt att, derest af verkställd utredning framgår, att häktning eller åtal lagligen bör ega rum och länsdetektiv icke sjelf undfått befogenhet till vidtagande af sådan åtgärd, derom ofördröjligen göra anmälan hos vederbörande allmänne åklagare;

att föra och på sina resor medhafva inbunden och folierad dagbok, i hvilken dag för dag skall antecknas hvarje till honom inkommen anmälan eller order samt hvarje af honom i anledning deraf vidtagen åtgärd;

att, när han är stadd på resa, till den myndighet, under hvilkens inseende han närmast lyder, lemna nödiga upplysningar om sin vistelseort; samt

att städse medföra och vid behof till styrkande af sin tjenstebefogenhet uppvisa af Kongl.

Maj:ts Befallningshafvande fastställt tjenstemärke.

4) Kongl. Maj:ts Befallningshafvande eger, äfven utan att begångna förbrytelser dertill föranleda, beordra länsdetektiv att i polisändamål samt för vinnande jemväl af nödig orts- och personkänedom, enligt af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande fastställt plan, företaga resor inom distriktet.

För fullföljd af redan begynta spaningar må Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, med anmälan derom till vederbörande länsstyrelse, förordna länsdetektiv till tjenstgöring äfven utom distriktet.

5) Vid sina tjensteåliggandens utförande eger länsdetektiv af polisbetjeningen i orten erhålla den handräckning, som förhållandena medgifva och lagligen meddelas kan.

6) Länsdetektiv eger åtnjuta af statsmedel dels årligt arfvode till belopp, som af Kongl. Maj:t bestämmes, dels för tjensteresa resekostnads- och traktamentsersättning enligt gällande rese-reglemente, dels ock godtgörelse för sådan särskild utgift, som länsdetektiv, utöfver kostnader för eget behof, måst vidkännas för behörigt fullgörande af sina tjensteåligganden.

Räkning å sådan rese- och traktamentskostnad eller särskild utgift skall jemte behöriga verifikationer afgifvas till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande för vederbörlig granskning; och skall, efter pröfning jemväl i landskansliet af ersättningsanspråkets befogenhet, räkningens godkända belopp af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande utanordnas.

Länsdetektiv vare ock berättigad att i mål, der han på grund af Kongl. Maj:ts Befallnings-

hafvandes särskilda förordnande utför åtal, åtnjuta allmän åklagares andel i böter och öfriga rättigheter.

7) Under utöfning af sin befattning åtnjuter länsdetektiv det skydd och är underkastad det ansvar, lag säger.

*Ridande
polis.*

Hvad derefter beträffar det föreslagna *anordnandet af ridande polis* för uppehållande af polisuppsigt å landsbygden, hafva vi ofvan framhållit, att en hela rikets landsbygd omfattande preventiv polisuppsigt icke kunde på grund af de dermed förenade betydliga kostnader ifrågasättas och dessutom i vidsträckta, endast glest befolkade delar af landet ej heller anses erforderlig, men att deremot sådan polisuppsigt borde i de orter, der ett kostnaderna motsvarande behof deraf verkligen gjorde sig gällande, öfverlätas åt ridande polis i enlighet med hvad redan eger rum inom Blekinge och Malmöhus län. Beträffande ordnandet af den ridande polisen i dessa län, dess sammansättning, verksamhet och instruktion hänvisa vi till bifogade berättelse.

Huruvida uppsättande af ridande polis bör ifrågakomma, torde således bero på lokala förhållanden, och det ligger i sakens natur, att en så kostsam inrättning som dylik polis kommer att ifrågasättas endast i de orter, der en större rörlig arbetarebefolkning visat sig göra samfärdseln å de allmänna vägarne osäker samt i öfrigt stör lugn och ordning.

Såsom utgörande en utveckling af den med statsmedel understödda, redan införda förstärkta polisbevakningen å landet, synes oss den ridande polisen endast i det fall böra understödjas med statsmedel, att de särskilda orterna vare sig genom enskildes eller kommuners sammanskott eller genom landstings anslag bekostat den första uppsättningen samt derefter bidra till det fram-

tida underhållet. Men har uppsättningen af ridande polis bekostats af orten, då har, synes det oss, staten derigenom erhållit det kraftigaste bevis för att ett verkligt behof af sådant polisskydd föreligger, och då lärer ock statens pligt att med orten deltaga i uppehållet af detta skydd vara oafvisligt. Kostnaderna för uppsättning af ridande polis äro äfven så stora, att den ort, som ikläder sig en sådan utgift, bör tillförsäkras rätt till statsbidrag.

Vi få alltså föreslå:

att statsmedel måtte beredas till understöd af ridande polis för särskilda orter inom riket och att såsom vilkor för erhållande af anslag för sådant polisskydd måtte stadgas, att det skall åligga den landsort, som af dylikt anslag vill komma i åtnjutande, att, vare sig genom enskildes eller kommuners sammanskott eller genom landstings anslag, bekosta första uppsättningen af minst tre för ändamålet fullt dugliga hästar med erforderlig mundering samt uniform och beväpning för två ryttare; med rätt för orten att derefter af statsmedel årligen, så länge stationen vederbörligen uppehålles, uppbära hälften af årsunderhållet, deruti inberäknad nyan-skaffning af såväl hästar som mundering och uniformsperedlar, allt enligt af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande vederbörligen granskad och godkänd räkning; skolande sådan polisstation stå under närmaste uppsigt och kontroll af en utaf Kongl. Maj:ts Befallningshafvande särskildt förordnad polisman samt dess verksamhet bestämmas genom af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande utfärdad instruktion.

*Anslag till
särskilda polis-
åtgärder vid
gröfre brott.*

Såsom ofvan erinrats, hafva vi uti skrifvelse till Herr Statsrådet af den 7 December 1901 föreslagit framställning till innevarande års Riksdag om beviljande för år 1903 af ett extra förslagsanslag, högst 25,000 kronor, till bestridande af kostnader för särskilda polisåtgärder vid gröfre brott; och, sedan Kongl. Maj:t uti statsverkspropositionen föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1903 ställa till Kongl. Maj:ts förfogande, förutom det förut utgående extra anslaget å 95,000 kronor till aflöning och underhåll af särskild polisstyrka på landet, ett anslag af 25,000 kronor att användas till åtgärder för gröfre brotts upptäckande samt förbrytares efterspanande och gripande, under medgifvande tillika att reservationer å först omförmälda anslag jemväl finge användas för det med sistnämnda anslag afsedda ändamål, när sådant funnes behöfligt, har Riksdagen uti skrifvelse den 15 innevarande maj bifallit Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställningar. De af oss här ofvan föreslagna förändrade anordningar beträffande landtpolisen komma, såsom vi äfven i vår nyssberörda skrifvelse redan antydt, icke att göra de sålunda för gröfre brotts upptäckande samt förbrytares efterspanande och gripande till Kongl. Maj:ts disposition ställda medel öfverflödiga, utan torde de, äfven efter genomförandet af vårt förslag, fortfarande blifva nödvändiga för bestridande af kostnader för särskilda polisåtgärder med anledning af sådana exceptionela förhållanden, som framkallas af särskildt omfattande och invecklade förbrytelser.

Förutom ofvan afgifna förslag till åtgärder beträffande landtpolisen hafva vi äfven velat föreslå följande anordningar, som torde böra i ganska hög grad bidraga till att underlätta landtpolisens verksamhet.

För att polismyndigheten å landet skall kunna verksamt uppträda, vare sig det afser att förebygga eller afstyra fridstörande uppträden eller att gripa förbrytare eller att anställa nödiga utredningar i brottmål, erfordras att polismännen stå i omedelbar rapport med allmänheten och med sina öfver- och underordnade. Då polisen icke alltid å landsbygden kan finnas på de ställen, der den för tillfället är mest behöflig, är det således nödvändigt, att utväg finnes att kunna skyndsamt påkalla polismagtens ingripande; och borde därför såväl kronofogdar, länsmän och de föreslagne länsdetektiverna som extra polis- och fjerdingsmän, der telefonnät finnes, hafva telefon till sin bostad.

*Telefon åt
landtpolisen.*

Då detta emellertid för närvarande endast undantagsvis är förhållandet och landtpolisen ej heller synes kunna med dess ringa aföning åläggas att anskaffa telefon, torde kostnaden härför böra, beträffande kronofogdar, länsmän och länsdetektiver, bestridas af statsmedel; hvar emot i fråga om extra polismän och fjerdingsmän bekostandet af telefon lärer få bero på frivilligt åtagande af landsting, kommuner eller enskilde.

Under framhållande att någon beräkning af den kostnad, som härigenom skulle drabba statsverket, icke kan verkställas af oss, utan lämpligen torde böra ske inom Kongl. Telegrafstyrelsen, få vi sålunda

dels föreslå, att, der staten eller enskilde tillhörigt telefonnät finnes, kostnadsfri telefon af staten beredes kronofogdar, länsmän och länsdetektiver, *dels ock* uttala önskvärdheten af att äfven extra polismän och fjerdingsmän måtte

förses med fri telefon på landstings, kommuners eller enskildes bekostnad.

*Inrättande af
flere arrest-
lokaler.*

Ofta förekommer vidare, att en person af någon anledning måste af ortens polismyndighet hållas i förvar, såsom t. ex. för fylleri, oljud eller annat fridstörande uppträdande. För sådant ändamål äro äfven i städerna lämpliga förvaringsrum att tillgå, men å landet finnas arrestlokaler i allmänhet endast vid tingsställena, och blott undantagsvis har någon kommun anskaffat ytterligare förvaringsrum. Utan tillgång till arrestlokal kan det dock ofta för polismannen å landet vara så godt som omöjligt att förekomma eller afstyra dylika oordningar.

Inrättandet af flere arrestlokaler å landet synes därför vara af behovet påkalladt, men då landsting eller kommuner ej lära kunna annorledes än genom särskild lag åläggas någon byggnadsskyldighet i fråga om sådana arrestlokaler, få vi härmed endast uttala såsom synnerligen önskvärdt,

att lämpliga arrestlokaler måtte, efter frivilligt åtagande, af landsting, kommuner eller enskilde bekostas inom hvarje kommun eller åtminstone inom hvarje länsmansdistrikt.

Stockholm den 28 Maj 1902.

HUGO E. G. HAMILTON. HERMAN UDDÉN. ROB. HAGEN.

BILAGA.

Berättelse

af H. L. Uddén och R. Hagen angående deras iakttagelser vid en på nådigt uppdrag företagen resa för studerande af landtpolisens organisation inom Blekinge och Malmöhus län.

Sedan Kongl. Maj:t den 22 november 1901 förordnat Landshöfdingen, Grefve Hugo Erik Gustaf Hamilton, Landssekreteraren Herman Leonard Uddén samt Läns-
mannen Robert Hagen att inom Kongl. Civildepartementet biträda vid utredning af frågan om erforderliga förändrade anordningar beträffande landtpolisen,

har Kongl. Maj:t vidare den 13 påföljde december uppdragit åt undertecknade, Uddén och Hagen, att under en tid af högst en vecka företaga en resa inom Blekinge och Malmöhus län för att studera landtpolisens organisation derstädes.

Med anledning häraf hafva vi uppehållit oss i de nämnda länen från och med den 13 till och med den 18 innevarande januari och dervid besökt Malmö, Eslöf, Carlshamn och Carlskrona samt få härmed i korthet redogöra för våra iakttagelser under denna resa.

Förutom den polisuppsigt, som uppehålles genom kronofogdar, länsmän och dem underlydande fjerdingmän samt särskildt antagne polisuppsyningsmän å vissa, tätare bebyggda platser, har man i bägge länen som bekant anställt ridande polismän och i Malmöhus län äfven en s. k. länsdetektiv, en oberiden detektivkonstapel, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande förordnats att »biträda vid upptäckandet af häststöldar och andra gröfre brott, som inom länet föröfvats».

Den ridande polisen.

Första upprinnelsen till denna inrättning är att söka i Blekinge län, hvarest särskildt stenhuggeriindustrien på 1890-talet samlade till Carlshamnstrakten en mängd svenska och tyska arbetare, som gjorde samfärdseln å de allmänna vägarne osäker samt störde lugnet och ordningen å landsbygden.

För medel, hopbragte från enskilde och landstinget, uppsattes sålunda i Carlshamn år 1896 den första gruppen ridande polismän bestående af blott två män med hvar sin häst samt erforderliga, förhyrda reservhästar. Karlarnas aflöning, deras beklädnad samt mundering och fouragering af hästarna har sedermera bekostats af enskilde, kommuner, landsting och statsmedel. Efter hand som nyttan af ifrågavarande inrättning blef genom erfarenheten ådagalagd, hafva nya stationer inrättats nemligen en i Ronneby och en år 1901 i Carlskrona, hvardera stationen omfattande två ryttare med erforderliga hästar.

Likaså har inom Malmöhus län en station inrättats i Eslöf, der fyra polismän med sex hästar från och med år 1901 underhållas.

Det är att märka, att denna ridande polis i Blekinge län har till tjänstgöringsområde, förutom viss landsbygd, äfven städerna Carlshamn och Ronneby samt Karlskrona stads icke planlagda område, hvaremot den ridande polisen i Malmöhus län tillhör uteslutande landsbygden.

Medan således hvarje grupp af Blekingepolisen har en stad jemte vissa, uppräknade socknar till sitt tjänstgöringsområde med skyldighet att, »efter ordres från vederbörande polisbefäl, till häst skyndsamt begifva sig till den ort, der deras ingripande för ordningens upprätthållande eller återställande påkallas», gäller för Malmö-

hus län, att dervarande ridande polis, som benämnes *centralpolis*, skall utgöra en förstärkning af den å länets landsbygd förefintliga polisbevakningen, »för hvilket ändamål den har att tjänstgöra först och främst vid alla sådana ställen inom länets landsbygd, der af tillfällig anledning ortens polisbevakning är otillräcklig, såsom vid större torgdagar, landtbruksmöten, folkmöten eller andra till större folksamlingar föranledande tillställningar, förlusteställen, arbetsinställelser, vid afspärrning af smittade orter m. m., men äfven dessemellan genom patrullering å de större allmänna vägarne inom länet, i synnerhet å orter, der oroligheter yppat sig eller äro att befaras».

Det ligger i sakens natur, att blekingepolisen med sina jemförelsevis små distrikt skall förrätta en långt intensivare inspektion än malmöhuspolisen, som — ännu befinnande sig i ett begynnelsestadium och med endast en station — har hela detta vidsträckta läns landsbygd till verksamhetsområde. Detta förhållande har ock blifvit bestämmande för anordnandet af patrullernas turlistor i de skilda orterna. För att taga ett exempel må då nämnas, att Carlshamns station, som verkar inom staden samt Hellaryds, Asarums och Mörrums socknar, har ej mindre än 23 olika bevakningslinier, alla med utgångs- och ändpunkt i Carlshamn. Af dessa linier beridas merendels 2 dagligen, och de vid stationen förda, synnerligen noggranna anteckningar visa, att konstaplarne under senare halfåret 1901 ridit en hvar i medeltal 5 timmar 17 minuter dagligen. På helt annat sätt har man måst gå till väga i Malmöhus län. Äfven der finnas turlistor uppgjorda, men de hafva den omfattning, att ryttarne understundom måste använda 6 dagar och mera på en enda tur. Enligt föreskrift skola konstaplarne under en dylik färd lemna stationen täta telefonmeddelanden, hvarest de befinna sig, så att polisbefälet hvarje dag har ganska stor möjlighet att per telefon träffa patrullerna med erfor-

derliga ordres. Vid vårt besök gafs exempelvis befallning om en tur från Eslöf ned åt Trelleborgstrakten. Klart är, att dessa vidlyftiga ridturer kräfva icke obetydliga utgifter för logis, vivre, stallrum och foder.

Polismännen, hvilka stå under närmaste uppsigt af en förman, som af länsstyrelsen utses, förordnas af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande tillsvidare, i Malmöhus län med en månads ömsesidig uppsägningsrätt. Deras verksamhet bestämmes af en utaf Kongl. Maj:ts Befallningshafvande utfärdad instruktion, hvilken i hufvudsak är för samtliga stationer af enahanda innehåll. Vi bifoga exemplar af nu gällande instruktioner (Bil. Litt. A. och B.) och lemna därför allenast ett kort sammandrag af deras innehåll.

Patrull verkställes i allmänhet af två man; och är anförare den, som dertill förordnats, eller den, som är af högre grad eller, om begge äro af samma grad, den, som är äldre i tjenst.

Patrullering eger rum å bestämda bevakningslinier med rätt och skyldighet för konstaplarne att derifrån afvika, då särskild anledning dertill förekommer, hvarom anteckning göres å dagrapport; och skall patrulleringspolis söka befordra ordning och säkerhet inom det honom anvisade bevakningsområde, om möjligt förhindra utförande af brott samt lemna skydd åt dem, som deraf äro i behof. Han skall med vaksamhet följa hvad sig tilldrager samt med höflighet i ord och åthäfvor, klokhet, fasthet och mod gå till väga, då omständigheterna påkalla hans tjenstebitråde, äfvensom i öfrigt med nit, omsorg och punktlighet fullgöra sina åligganden, »städse erinrande sig, att den tjenst, han bekläder, är till för befrämjande af allmänt och enskildt väl».

Vid all patrullridt skola konstaplarne vara iförda uniform, försedda med den beväpning och utrustning i öfrigt, som anbefalles. Beväpningen utgöres i bägge länen af sabel samt derjemte i Malmöhus län af ridpiska

med kort, kraftigt skaft, i Blekinge af revolver samt ridpiska eller en battong af omkring en meters längd, öfverflätad med läder och försedd med armtrens.

Under patrullridt skola konstaplarne färdas i skridt eller kort traf och må ej ytterligare öka farten, derest icke sådant af tjänstgöringen påkallas. All öfverdådig framfart är strängeligen förbjuden. I afseende å konstapels förhållande i öfrigt lemnas nästan likartade föreskrifter, såsom att konstapel skall iakttaga ett yttre uppträdande, som anstår en ordningens handhafvare samt att supning, tobaksrökning och dylikt oskick är under patrullering alldeles förbjudet.

Polisman eger anhålla och gripa:

a) den, som begått gröfre brott och å bar gerning eller flyende fot träffas,

b) den, som begått ringare brott, men är okänd och undandrager sig att uppgifva namn eller hemvist eller emot hvilken skälig anledning förekommer, att hans uppgift derom är osann;

c) den, som efter Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes lysning häktas bör;

d) bettlare eller lösdrifvare;

e) af starka drycker öfverlastad person, som antingen träffas å väg, gata eller annat allmänt ställe och hvars behöriga vårdande ej annorledes låter sig verkställas, eller ock på förenämnda ställen, eller å värdshus, näringsställen eller krogar gör oljud eller förnärmar andras fred och säkerhet.

Af polisman anhållen person skall genast afföras till närmaste kronobetjent, som har att pröfva, huruvida den anhållne skall i häkte inmanas.

Konstapel må ock öfverlemnna anhållen person jemte rapport till fjerdingsman, hvilken i sådant fall har att föra personen till kronofogde eller länsman samt till dem aflemna rapporten.

Våld mot person må af konstapel icke användas utom i följande fall:

då konstapel varder öfverfallen med våld eller hot, som innebär trängande fara, äfvensom då polisman kommer den till hjälp, som i sådan nöd stadd är;

vid häktning, såvida den, som häktas skall, sätter sig till motvärn;

emot rymmare, som sätter sig till motvärn, då konstapel honom gripa vill;

mot den, som med våld eller hot sätter sig mot konstapel, då han skall verkställa häktning eller gripa rymmare;

dock må i dessa fall ej brukas större våld än nöden kräfver eller till rymnings förekommande eller häktnings verkställande erfordras.

Slutligen äro merendels föreskrifter gifna om rapporters afgifvande, om sättet för anhållna personers afförande till vederbörande polismyndighet, om straff för tjänsteförseelser, om polismans eget skydd för sin person o. s. v.

Hvad beträffar kostnadsfrågan, förefinnas inga väsentliga skiljaktigheter de begge länen emellan. Här lemnas några siffror, som uttagits från de redogörelser, vi fått emottaga.

Hästansaffningskostnad m. m. för en ryttare:

inköp af häst ^{*)}	750: —
sadel, stigläder, stigbyglar, villock, trensbetsel, täcke, grimma m. m.	100: —
beklädnad, syrtut, kollett, kappa, stallrock, spetsbyxor, smorläderstöflar, mössa, sporrar	200: —
sabel, revolver med fodral, fånglina, piska m. m.	65: —

Kr. 1,115: —

*) Det framhålls med eftertryck, att militära tjänste- eller nummerhästar, enligt hvad erfarenheten skulle visat, böra undvikas. Anskaffningen bör ske af »rätt» material, och ryttarne sjelfva dressera sina hästar. Exempelvis anmärktes, att hästen bör med lampor läras att icke rygga eller kasta för hotfulla åtbörder från utomstående utan att med framhofvarne söka undanröja dylika yttringar af okynne.

Årligt underhåll:

karlens arfvode — 1,000 à	1,200: —
beklädnadsbidrag	150: —
andel (för en häst) i stallhyra, foder och underhåll, försäkring, hästskötare, vete- rinär m. m.	900: —
för underhåll och nyanskaffning af munderings- persedlar	50: —
andel i arfvode åt en förman	100: —
	<hr/>
	Kr. 2,400: —

eller för en station om 2 ryttare med hästar 4,800 kronor, hvartill kommer årliga kostnaden för reservhäst. För närvarande utgår aflöningen för ryttarne visserligen med endast 1,000 kronor för år, men det anses, att detta arfvode måste höjas, så framt man skall kunna erhålla fullt pålitligt folk; och behovet deraf är oafvisligt, eftersom desse polismän enligt sakens egen natur i väsentlig grad måste lemnas att tjenstgöra utan direkt kontroll och tillsyn. Förmansskapet kostar i Eslöf 500 kronor, i Carlshamn 200 och i Carlskrona 200 kronor.

Efter hvad vi försporde, har inom Blekinge län, der institutionen ju är äldre, verkan deraf varit omisskännelig. Ifrån det att öfvervåld, hemgång och okynne för några år sedan hörde till ordningen för dagen, har numera trygghet och säkerhet inträdt. Såväl i Blekinge som i Malmöhus län är den ridande polisen mycket populär bland den bofasta befolkningen. Man skulle kunna antaga, att sedan särskildt inom Blekinge län samhällena nu återvunnit trefnad och lugn i hem samt på vägar och stigar, befolkningen skulle finnas böjd att indraga detta kostsamma polisskydd; men vår derom uttalade supposition bemöttes obetingadt med svaret, att sådant alldeles icke komme i fråga. Saken hade väl varit på tal, men såväl bland landstingsmän som de enskilde,

hvilka vidkändes utgifterna, var den meningen allmän, att någon indragning ej skulle ske. Detta bekräftas jemväl deraf, att ridande polis så sent som år 1901 uppsatts i Carlskrona utan att några egentliga oroligheter såsom i Carlshamn dertill föranledt.

Länsdetektiven i Malmöhus län.

Likasom den ridande polisinrättningen på landet är en för oss alldeles ny anordning, torde äfven den af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Malmöhus län använda s. k. länsdetektiven vara utan motstycke i andra landsorter. Med ett förordnande, som enligt ordalydelsen afser »biträde vid upptäckandet af häststöldar och andra gröfre brott», föröfvade inom Malmöhus län, synes denne polisman utöfva en verksamhet af synnerligt stor betydelse och omfattning. Oss bereddes tillfälle att granska hans dagbok, och deraf togs en afskrift, i hvad rörer en på måfå vald månad 23 Augusti—23 September 1901. Denna handling visar, att polismannen vistats vid sin station i Malmö, sysselsatt med »diverse tjänstgöring», allenast 8 dagar af 31, hvaremot han den öfriga tiden under täta resor korsat länet i alla möjliga riktningar. Dagboken gifver ock vid handen, att länsdetektivens instruktion, d. v. s. hans förordnande, i verkligheten medgifvit en verksamhet af ganska vidsträckt omfattning.

Sålunda infinder han sig såvidt möjligt vid alla de många torgdagarne å Malmöhus läns landsbygd, söker der efter kända ficktjufvar och andra misstänkta personer, besöker städernas pantlånare för spaning efter stulet gods, gör för öfrigt efterforskningar i anledning af de många till honom ingående anmälningarna om föröfvade brott och har t. ex. kunnat med biträde af dansk detektiv polis förhöra åtskilliga personer i Köpenhamn angående af dansk undersåte i Sverige föröfvadt brott.

Det vill synas, som om hans verksamhet merendels utöfvats sjelfständigt nog; understundom biträder han visserligen länsmännen, men nästan oftare tillkallas han omedelbart af enskilde i och för spaningar i anledning af begångna brott och i regeln begynner och fullföljer han polisundersökningen ensam och sjelfständigt, intill dess häktning eller åtal bör ske, då frågan af honom öfverlemnas till vederbörande polismyndighet i orten.

Besinnar man, huru ofta den ordinarie polismannen å landet, äfven om han eljest besitter naturliga anlag för poliskallet, är bunden af andra honom åliggande göromål, som mången gång hindra honom från att snabbt och odeladt egna sig åt polisuppgiften, huruledes begränsningen af hans territorium stäcker hans spaningsarbete, och ändtligen huru nästan hvarje hans polisåtgärd medför personliga utgifter för honom, kan man lätt förstå, att en skolad extra polisman å landet utan annan sysselsättning än polisgöromål och med rätt till ersättning för hvarje resa skall finna en användning, fullt jemförlig med de större städernas detektivs. Också uppskattas det af denne länsdetektiv lemnade polis-skydd af allmänheten till fullo; men gagnet af hans verksamhet beror naturligen i hög grad derpå, att man lyckas finna en duglig, nitisk man med naturlig fallenhet för yrket.

Åberopande i öfrigt till ämnets belysning de utdrag af länspolisens dagbok samt af hans kostnadsräkning, hvilka såsom bilagor (Litt. C, D och E) fogats till denna berättelse, torde vi få öfvergå till kostnadsfrågan.

Den för närvarande använde länsdetektiven tillhör jemväl Malmö stads detektiva polisafdelning och står, äfven i sin tjenstgöring å landsbygden, under närmaste inseende af stadens polismästare, efter derom med Kongl. Maj:ts Befallningshafvande träffadt aftal. Han åtnjuter i månadtligt arfvode 125 kronor, har dertill dagtraktamente af 2

kronor 50 öre samt uppbär ersättning enligt räkning för alla resekostnader, såsom skjuts, jernvägsbiljett, nattlogis, då han vistas utom Malmö, för i tjensten anlitat biträde af enskilde, för anhållne personers underhåll under förhör o. s. v., med ett ord, för alla vid polisspaningar hafda utgifter. Trots allt detta hafva kostnaderna kunnat begränsas till 3,076 kronor 95 öre för år, enligt hvad räkningarne för år 1901 utvisa, hans månadliga arfvode inberäknadt.

Stockholm i januari 1902.

HERMAN UDDÉN.

ROB. HAGEN.

Bil. Litt. A.

Instruktion

för centralpolisen i Malmöhus län:

(fastställd den 6 December 1900 af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Malmöhus län.)

§ 1.

Centralpolisens uppgift är att utgöra en förstärkning af den å länets landsbygd förefintliga polisbevakningen, för hvilket ändamål den har att tjenstgöra först och främst vid alla sådana ställen inom länets landsbygd, der af tillfällig anledning ortens polisbevakning är otillräcklig, såsom vid större torgdagar, landbruksmöten, folkmöten eller andra till större folksamlingar föranledande tillställningar, förlusteställen, arbetsinställelser, vid afspärrning af smittade orter m. m., men äfven dessemellan genom patrullering å de större allmänna vägarne inom länet, i synnerhet å orter, der oroligheter yppat sig eller äro att befara.

§ 2.

Centralpolisen har sin hufvudstation i Eslöf. Öfverinseendet öfver densamma, dess hufvudstation och den dervid anställda personal tillkommer närmast under Kongl. Maj:ts Befallningshafvande kronofogden i Rönnebergs, Onsjö och Harjagers härads fögderi såsom föreståndare.

§ 3.

Närmaste befälet öfver Centralpolisen utöfvas af en förman, som Kongl. Maj:ts Befallningshafvande utser.

§ 4.

Konstaplarna, som äro förste eller andre konstaplar, antagas af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande med en månads ömsesidig uppsägningsrätt.

För tjenstgöringen indelas de i patruller om två man i hvarje; och skall såsom patrullanförare tjenstgöra den som blifvit dertill utsedd, men i annat fall den som är af högre grad eller, der begge äro af samma grad, den som är äldst i tjensten.

§ 5.

Det åligger förmannen för polisen att i öfverensstämmelse med fastställda tjenstgöringslistor och af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande eller föreståndaren derutöfver meddelade föreskrifter anordna, leda och öfvervaka konstaplarnes dagliga tjenstgöring, dervid han särskildt har att söka utöfva en fortgående kontroll öfver deras tjenstgöring till tid och ort utom hufvudstationen, äfvensom deras uppförande i och utom tjensten. För detta ändamål skall hvarje patrullanförare uppgöra en rapport för hvarje dag enligt fastställt formulär, innehållande de för kontroll å tjenstgöringen nödiga uppgifter, hvilka rapporter skola så fort ske kan öfverlemnas eller insändas till förmannen, hvilken i sin ordning har att efter granskning af desamma öfverlemna dem på bestämda tider till föreståndaren.

§ 6.

Vid tjenstgöring utom hufvudstationen äro konstaplarna pligtiga att å hvarje särskild ort ställa sig till efter rättelse hvad dess polismyndighet i och för tjensten särskildt anbefaller dem; och bör fördenskull patrullanförare å ställe, der kronofogde, länsman eller polisuppsyningsman bor eller för tillfället är i tjenstgöring stadd, anmäla

sig hos denne, såvidt sådant utan för stor olägenhet kan ske. Är ej någon af förenämnde tjänstemän tillstädes i tjensteutöfning å den plats, der konstaplarne tjenstgöra, utöfvas förmanskapet af patrullanföraren eller om flera patruller äro sammandragna på ett och samma ställe, af den patrullanförare som är äldst i tjensten eller som blifvit dertill särskildt utsedd.

§ 7.

Patrullering sker i bestämda bevakningslinier i regel till häst, men annan tjenstgöring kan vid behof äfven ske till fots.

Vid all tjenstgöring skall konstapel vara iförd uniform samt försedd med den beväpning och utrustning i öfrigt som anbefalles.

Under patrullridt skola konstaplarne färdas i skridt eller kort traf, men må ej ytterligare öka farten, derest icke sådant af tjenstgöringen påkallas. All öfverdådig framfart vare strängeligen förbjuden.

Från bevakningslinie må polispatrull afvika, derest sådant af särskild omständighet föranledes, men bör om orsaken dertill anteckning å dagrapporten göras.

Konstapel skall väl vårda och sköta sin häst samt hålla de åt honom anförtrodda utredningspersedlar i snyggt och vårdadt skick.

Under utöfning af sin tjenst skola konstaplarne iakttaga ett yttre uppträdande, som anstår en ordningens handhafvare, och vare förty supning, tobaksrökning eller dylikt oskick icke under patrullering tillåtet.

§ 8.

I sin verksamhet skall konstapeln befordra allmän ordning samt säkerhet till person och egendom, och åligger honom fördenskull bland annat att söka förhindra ut-

förandet af brott samt att lemna skydd åt dem, som deraf finnas i behof. Han bör gå till väga med klokhet, fasthet och mod, då hans hjälp påkallas eller ett ingripande å tjenstens vägnar eljest bör ske, samt i öfrigt med nit, omsorg och punktlighet fullgöra sina åligganden, städse erinrande sig att den tjenst han bekläder är till för främjande af allmänt och enskildt väl.

§ 9.

Polisman eger anhålla:

a) den, som begått brott och å bar gerning eller flyende fot träffas,

såvida brottet är sådant, att dödsstraff eller straffarbete enligt lag derå följa kan,

eller brottet är ringare, men den brottslige är okänd samt undandrager sig att uppgifva namn och hemvist, eller mot honom skälig anledning förekommer, att hans uppgift derom är osann;

b) betlare eller lösdrivvare;

c) den, som enligt allmän efterlysning eller myndighets requisition häktas bör;

d) af starka drycker öfverlastad person, som antingen träffas å väg, gata eller annat allmänt ställe och hvars behöriga vårdande ej annorledes låter sig verkställas, eller ock på förenämnda ställen, eller å värdshus, näringsställen och krogar gör oljud eller förnärmar andras fred eller säkerhet.

Anhållen person skall genast afföras till närmaste kronofogde, länsman eller polisuppsyningsman, som har att pröfva, huruvida den anhållne skall i häkte inmanas eller icke.

Konstapel må ock öfverlemna anhållen person jemte rapport till fjerdingsman, hvilken i så fall har att föra personen till kronofogde eller länsman samt till dem aflemna rapporten.

§ 10.

Våld mot person må af konstapel icke användas utom i följande fall:

då konstapel varder öfverfallen med våld eller hot, som innebär trängande fara, äfvensom då polisman kommer den till hjälp, som i sådan nöd stadd är;

vid häktning, såvida den, som häktas skall, sätter sig till motvärn;

emot rymmare, som sätter sig till motvärn, då konstapel honom gripa vill;

mot den, som med våld eller hot sätter sig mot konstapel, då han skall verkställa häktning eller gripa rymmare;

dock må i dessa fall icke brukas större våld än nöden kräfver eller till rymningens förekommande eller häktningens verkställande erforderligt är.

§ 11.

Har brott blifvit begånget, bör konstapel skyndsamt söka förskaffa sig fullständig underrättelse om brottets beskaffenhet, om tid, ställe och sätt för dess utförande samt andra omständigheter, som dermed ega sammanhang, äfvensom angående vittnen och de bevismedel i öfrigt, som finnas att tillgå.

Är gerningsmannen känd och kommer konstapel honom i spåren, skall han förfölja och anhålla honom.

§ 12.

I alla de ärenden, som i följd af konstaplarnes tjänsteverksamhet förekomma, skall såvidt desamma angå brott och förseelser eller dylikt, rapport muntligen eller skriftligen snarast möjligt afgifvas af patrullanföraren direkt till vederbörande kronofogde, läusman eller polisuppsy-

ningsman eller, om detta icke utan större olägenhet kan ske, till förmannen å hufvudstationen eller ock till föreståndaren.

§ 13.

I öfrigt skall konstapel ställa sig till efterrättelse hvad honom af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, föreståndaren eller förman anbefalles.

§ 14.

För försummelse eller fel i tjensten, de der icke äro af beskaffenhet att äfven ansvar enligt allmän lag eller författning bör å dem tillämpas, bestraffas konstapel med tillrättavisning eller varning, åläggande af extra tjenstgöring, suspension eller afsättning.

För förseelse af ringa beskaffenhet eger föreståndaren tilldela polisman varning eller ålägga honom extra tjenstgöring, men öfriga bestraffningar må endast af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ådömas.

Der förhållandena så påfordra, eger föreståndaren afstånga konstapel från tjenstgöring samt omedelbart underställa frågan Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes pröfning.

Bil. Litt. B.

Resolution.

Kongl. Maj:ts Befallningshafvande finner skäligt till efterrättelse fastställa följande

Instruktion för de i Karlskrona stationerade ridande polismän.

§ 1.

Polismännens tjenstgöringsområde utgöres af Karlskrona stads icke planlagda område samt Lösens, Ramdala, Augerums, Rödeby och Nettraby socknar.

§ 2.

Polismännen, för närvarande två, med station i Karlskrona, förordnas af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som antager dem tills vidare.

De lyda under polismästaren i nämnda stad och, i den mån han bestämmer, under der anställdt polisbefäl.

§ 3.

Polismännen hafva å landsbygden till åliggande *dels* att utföra bevakningstjenst i bestämda patrull-linier, der under de hafva att besöka i vägen liggande eller eljes i trakten befintliga bruk, stenhuggerier och andra platser för industriell verksamhet för att lära känna der anställd personal, *och dels* att, efter order från vederbörande polisbefäl, till häst skyndsamt begifva sig till den ort, der deras ingripande för ordningens upprätthållande eller återställande påkallas.

Under bevakningstjenst må polisman aflägsna sig från patrull-linie allenast när tjensten det fordrar.

Patrull-linierna bestämmas af polismästaren, som jemväl eger meddela de ytterligare föreskrifter beträffande tjenstgöringen, som kunna erfordras utöfver hvad denna instruktion innehåller.

§ 4.

Patrullering till häst verkställes, derest icke till följd af tvingande skäl vederbörande befäl för särskildt fall annorlunda bestämmer, af båda polismännen gemensamt, och föres dervid befälet af den, som af vederbörande förman dertill utses.

Polismännen skola under tjenstgöring till häst vara iklädda uniform samt beväpnade med sabel och revolver.

Under ridt böra polismännen färdas i rask skridt eller kort traf och får takten ej ytterligare ökas, för så vidt icke tjensten det oundgängligen fordrar.

§ 5.

Polisman, då han är i tjenstgöring, skall söka befordra ordning och säkerhet inom det honom anvisade bevakningsområde, med skyldighet att om möjligt hindra utförande af brott samt att lemna skydd åt dem, som deraf finnas i behof; och skall han med vaksamhet följa hvad sig tilldrager samt med höflighet i ord och åthäfvor, klokhet, fasthet och mod gå till väga, då omständigheterna påkalla hans tjenstebitråde, äfvensom i öfrigt med nit, omsorg och punktlighet fullgöra sina åligganden, städse erinrande sig, att den tjenst han bekläder är till för främjande af allmänt och enskildt väl.

§ 6.

Polisman eger anhålla och gripa:
den, som begått gröfre brott och å bar gerning eller flyende fot träffas;

den, som begått ringare brott, men är okänd och undandraget sig att uppgifva namn eller hemvist eller emot hvilken skäligen anledning förekommer, att hans uppgift derom är osann, samt

den, som efter Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes lysning häktas bör.

Af polisman anhållen person skall genast afföras till närmaste kronobetjent, som har att pröfva huruvida den anhållne skall i häkte inmanas.

Anhållen person föres emellan ryttarnes hästar på lämpligt sätt. Kan han ej lämpligen af hästpatrullen föras, må patrullanföaren vidtaga de åtgärder, som för den anhållnes fortskaffande synas honom lämpliga.

§ 7.

Har brott blifvit begånget, skall polisman skyndsamt söka förskaffa sig fullständig underrättelse om brottets beskaffenhet, om tid och ställe, hvarest det skett, om de omständigheter, hvilka dermed ega sammanhang, samt om vittnen och bevisningsmedel, som finnas att tillgå.

§ 8.

Våld mot person må af polisman ej utöfvas utom vid de tillfällen:

då den, som skall anhållas, sätter sig till motvärn eller annan person dervid med våld eller hot sätter sig emot polismannen;

då polismannen varder öfverfallen med våld eller hot, som innebär fara, äfvensom då polisman kommer den till hjälp, som i nöd stadd är.

Vapen må ej af polisman användas utom då trängande fara föreligger.

Uti ofvannämnda fall må dock icke brukas större våld än nöden oundvikligen kräfver eller för den anhållnes gripande är erforderligt.

§ 9.

Under bevakningstjänst är polisman förbjudet:
att röka tobak;
att stanna, utom då tjänsten sådant fordrar;
att inlåta sig i samtal utom i tjensteärende;
att öfvergifva patrull-linie i annat fall än då hans
biträde påkallas till skydd för lif eller egendom eller
annat viktigt ändamål.

§ 10.

Allt hvad anmärkningsvärdt under polismans pa-
trullering förekommer skall efter hemkomsten till stationen
af patrullanföraren anmälas i den ordning polismästaren
bestämmer.

§ 11.

Under tjenstgöring tillkommer polisman samma skydd
för sin person, som i allmän lag är kronobetjent tillför-
säkradt.

Karlskrona å landskansliet den 15 april 1901.

A. WACHTMEISTER.

Gustaf W. Roos.

---

*Bil. Litt. C.**Utdrag af den utaf länsdetektiven i Malmöhus län förda rapportbok år 1901.*

- Aug. 23. Reste till Sjöbo och tjänstgjorde vid torgdagen derstädes; återvände till Malmö.
- » 24. På morgon telefon från landtbrukaren P. J. i Wirketorp att resa dit för undersökning om mordbrand natten förut, hvarvid uthusen med inbergad gröda nedbrunnit. Reste öfver Kjeflinge till Wirketorp och efter öfverenskommelse med länsmannen Roupé, som börjat förhöret rörande branden, ut för att söka en person, som P. J. uppgaf möjligen kunna misstänkas samt påträffade personen i fråga, anställd i arbete å R. gård. Af förhöret framgick, att personen var oskyldig. Återvände öfver Kjeflinge till Arlöf och tjänstgjorde der med anledning af arbetskonflikten.
- » 25. Tjänstgjorde i Arlöf.
- » 26. D:o samt återvände till Malmö. Erhöll meddelande från landtbrukaren O. A. i Wollsjö, att han nu återbekommit den för den 22 i d. m. såsom stulen anmälda hästen: »den hade återkommit af sig sjelf».
- » 27. Sedan från godsegaren B. v. L. å Dufeke ingått anmälan om att han på aftonen den 23 i d. m., medan han i sällskap med sin fru och en v. Hhöfd. P. från Stockholm färdats åkande från jernvägsstationen i K. mot sitt hem, blifvit af några okända personer förfördelad och

Hhöfd. P. slagen med en flaska, som någon af ifrågavarande personer kastat mot de åkande, så reste jag öfver Axelvold till Dufeke och Kågeröd och företog undersökning på stället, der våldet skett. Af undersökningen framgick, att såväl våldsverkaren som de öfriga personer, hvilka förfördeladt B. v. L., med all säkerhet tillhörde någon af Onsjö eller Rönneberga beväringens kontingenter, som natten i fråga varit inqvarterade i K. och trakten deromkring, hvilket beväringssmanskop nu befann sig å Ljungbyhed. Reste till Ljungbyhed och höll förhör med beväringssmanskopet vid Onsjö kompani utan att erhålla någon upplysning om hvilken våldsverkaren kunde vara.

- Aug. 28. Förhörde beväringssmanskopet vid Rönnebergs kompani, dervid besvärande omständigheter förekommo emot beväringssmannen N:o 00 A. J. S. från N. W.; men som han med bestämdhet förnekade hvad som lades honom till last, fick saken tillsvidare bero. Återvände öfver Eslöf till Malmö.
- » 29. Reste till Lund för att efterspana och anhålla arbetskarlen N. W. C. från Skifarp, hvilken angifvits begått mened härstädes. Sedan jag jemte biträde förgäfves eftersökt C. i Lund, samt det blef meddeladt, att han möjligen vore anstald i arbete hos byggmästaren O. P. från Sjöbo vid dennes arbeten å Vestkustbanan, reste jag öfver Kjöfvinge till Teckomatorp och sökte C. samt återvände till staden. Reste till Sjöbo, dit det kunde antagas, att C. rest för att råka byggm. P., för hvars räkning han skulle vittnat falskt.
- » 30. Återvände till Malmö utan att hafva träffat C.

- Aug. 31. Reste till Arlöf och tjänstgjorde der med anledning af konflikten vid Rösselska fabriken.
- Sept. 1. Erhöll i Arlöf telefon från polisen i Lund, att C. nu enligt min begäran anhållits derstädes och vore att afhemta hit till staden. Reste till Lund och afhemtade C. till Malmö samt återvände till min tjänstgöring i Arlöf.
- » 3.) Diverse tjänstgöring.
- » 4.)
- » 5. Reste till Hörby och tjänstgjorde å torgdagen derstädes samt återvände till Malmö.
- » 6.)
- » 7.) Diverse tjänstgöring.
- » 8.)
- » 9. Reste till Lomma och öfriga jernvägsstationer vid Vestkustbanan t. o. m. Billesholm och eftersökte för delaktighet i C:ska menedsmålet misstänkte byggm. O. P. från N. N. äfvensom vittnen i berörda mål.
- » 10. Som jag icke kunnat erhålla någon upplysning rörande byggm. O. P:s vistelseort, men det blifvit upplyst, att en snickeriarbetare J. L., som skulle inkallas att vittna i omförmälta sak, säkerligen begifvit sig till sitt hem i S. församling, så reste jag till Malmö och vidare till S. och eftersökte jemte biträde nämnda J. L., som anträffades, hördes samt delgafs kallelse att vittna i målet mot häktade C. Återvände till Malmö.
- » 11.) Diverse tjänstgöring.
- » 12.)
- » 13. Reste, enligt af kronolänsmannen Ljungberg derom framställd begäran, till Köpenhamn för att söka anskaffa bevisning mot för lamstölder häktade danske undersåtarne A. H. P. och

- N. J. samt företog med biträde af dansk polis undersökningar och förhörde flera personer, om hvilka det kunde antagas, att de hade sig något bekant i berörda sak.
- Sept. 14. Fortsatte spaningarne i Köpenhamn samt vidtalade ogifta C. L., som varit i tjenst hos häktade N. J. under den tid stölderna af lam pågått, samt den detektivkonstapel, som biträdt vid spaningarna i Köpenhamn, att torsdagen den 19 i d. m., då målet mot häktade P. och N. J. åter skulle förekomma, emot öfverenskommen godtgörelse att resa hit och vittna i nämnda sak. Återvände till Malmö.
- » 15. Diverse tjenstgöring. Anmälte statkarlen P. O., anställd och boende hos landtbrukaren P. å E. inom H. socken, att han sistlidne natt emellan kl. 12 och 6 på morgonen ur drängkammaren å H. gård, der han vid tillfället var på besök, fränstulits en vinteröfverrock och en kavajrock, tillsammans värderade till 30 kronor.
- » 16. Diverse tjenstgöring.
- » 17. Reste till Wollsjö och tjenstgjorde å torgdagen derstädes för att efterse ficktjufvar, efterlyste personer och stulna hästar m. m. Återvände till Malmö.
- » 18. Reste till Lund och tjenstgjorde å torgdagen derstädes samt återvände hit till staden.
- » 19. Var närvarande å ransakning å cellfängelset med häktade danske undersåtarne A. H. P. och N. J. De för den 14 i d. m. omnämnda personerna C. L. och detektivkonstapeln R. H. hade iakttagit inställelse och vittnade i saken, hvarefter rätten förklarade båda de häktade skyldiga till de brott, för hvilka de åtalats och hänvisade dem till annan häradsrätt.

- Sept. 20. Reste jemte detektiven Ax. Sjöberg öfver Helsingborg till Sofiero och tjenstgjorde der under den tid H. M. Konungen af England uppehöll sig der. Reste öfver Helsingborg till Landskrona.
- » 21. Reste till ön Hven och tjenstgjorde under det H. M. Konung Oscar II jagade å Hven.
- » 22. Tjenstgjorde å Hven under den der anordnade Tyko-Brahe-festen samt reste på e. m. till Landskrona och tjenstgjorde der under det H. M. Konung Oscar II uppehöll sig der.
- » 23. Återvände jag och Sjöberg hit till staden.
- » 24. Diverse tjenstgöring.
- » 25. Reste till Eslöf och tjenstgjorde å torgdagen derstädes samt återvände till Malmö.
-

Med undantag för namnförkortningar rätt utdraget, betygas.

Herman Uddén.

Afskrift.

Räkning

å lön samt resekostnader och andra extra utgifter såsom
länsdetektiv under Augusti månad år 1901.

1901				
Aug.	2	An. En biljett Malmö—Limhamn	—	10
»	»	» Dagtraktamente under en dag	2	50
»	»	» Extra utgifter till biträde m. m. vid spaning efter förre straffängens Nils Sjöholm, hvilken misstänktes för inbrottsstöld hos landtbrukaren Per Hansson Båat i Glostorp	3	—
»	»	» En biljett Limhamn—Malmö	—	10
»	3	» En 3:dje klass biljett Malmö—Arlöf	—	20
»	5	» Nattlogi i Arlöf under 2 nätter ..	4	—
»	»	» Dagtraktamente under 3 dagar ...	7	50
»	»	» En 3:dje klass biljett Arlöf—Malmö	—	20
»	10	» En d:o d:o Malmö—Arlöf	—	20
»	12	» Nattlogi i Arlöf under två nätter	4	—
»	»	» Dagtraktamente under tre dagar ...	7	50
»	»	» En 3:dje klass biljett Arlöf—Malmö	—	20
»	14	» En d:o d:o Malmö—Ystad	2	25
»	»	» Dagtraktamente under en dag	2	50
»	»	» En 3:dje klass biljett Ystad—Malmö	2	25
»	16	» En d:o d:o Malmö—Skurup	1	40
»	»	» Dagtraktamente under en dag	2	50
»	»	» En 3:dje klass biljett Skurup— Malmö	1	40
»	17	» En 3:dje klass biljett Malmö—Arlöf	—	20
		Transport kronor	42	00

1901			Transport kronor	42	00
Aug.	19	An.	Nattlogi i Arlöf under två nätter	4	—
»	»	»	Dagtraktamente under 3 dagar.....	7	50
»	»	»	En 3:dje klass biljett Arlöf—Malmö	—	20
»	20	»	En d:o d:o Malmö—Arlöf	—	20
»	»	»	Dagtraktamente under en dag	2	50
»	»	»	En 3:dje klass biljett Arlöf—Malmö	—	20
»	21	»	En d:o d:o Malmö—Lund	—	60
»	»	»	Extra utgifter i och för tjensten...	2	—
»	»	»	Dagtraktamente under en dag	2	50
»	»	»	En 3:dje klass biljett Lund—Malmö	—	60
»	23	»	En d:o d:o Malmö—Sjöbo	1	70
»	»	»	Extra utgifter i och för tjensten ..	4	—
»	»	»	Dagtraktamente under en dag	2	50
»	»	»	En 3:dje klass biljett Sjöbo—Malmö	1	70
»	24	»	En d:o d:o Malmö—Kjeflinge	1	—
»	»	»	Skjuts i Kjeflinge till landtbrukaren Per Johanssons i Virketorp med flera ställen, deribland till Marie- holm och Reslöfsgården, samt åter till Kjeflinge.....	7	—
»	»	»	Extra utgifter till biträde m. m. vid spaning rörande af Per Jo- hansson i Virketorp anmäld nat- ten förut hos honom föröfvad mordbrand	6	—
»	»	»	En 3:e klass biljett Kjeflinge—Arlöf	—	70
»	26	»	Nattlogi i Arlöf under två nätter	4	—
»	»	»	Dagtraktamente under 3 dagar..	7	50
»	»	»	En 3:dje klass biljett Arlöf—Malmö	—	20
»	27	»	En d:o d:o Malmö—Axelvold	1	65
»	»	»	En d:o d:o Kågeröd—Ljung- byhed	1	50
			Transport kronor	101	75

1901			Transport kronor	101	75
Aug.	27	An.	Nattlogi i Ljungbyhed under en natt	2	—
»	28	»	En 3:dje klass biljett Ljungbyhed— Malmö	2	40
»	»	»	Extra utgifter i och för tjensten...	3	—
»	»	»	Dagtraktamente under två dagar...	5	—
»	29	»	En 3:dje klass biljett Malmö—Lund	—	60
»	»	»	En d:o d:o Lund—Teckomatorp	—	75
»	»	»	En d:o d:o Teckomatorp—Malmö	1	20
»	»	»	En d:o d:o Malmö—Sjöbo.....	1	70
»	»	»	Nattlogi i Sjöbo under en natt ...	2	—
»	30	»	Dagtraktamente under två dagar...	5	—
»	»	»	Extra utgifter till biträde m. m. vid spaning efter för mened miss- tänkte arbetskarlen Nils Vilhelm Cronholm från Skifvarp.....	7	—
»	»	»	En 3:dje klass biljett Sjöbo—Malmö	1	70
»	31	»	En d:o d:o Malmö—Arlöf	—	20
»	»	»	Dagtraktamente under en dag	2	50
»	»	»	Nattlogi i Arlöf under en natt ...	2	—
»	»	»	Postporto och telefonsamtal under månaden	1	50
»	»	»	Lön för Augusti månad.....	125	—
Summa kronor				265	30

Qvitteras

Malmö den 31 Augusti 1901.

P. Steier.

Vidimeras

ex officio:

Fritz Hallberg.

Afskrift.

Räkning

å lön samt resekostnader och andra extra utgifter såsom
länsdetektiv under September månad år 1901.

1901				
Septbr.	1	An. En 3:dje klass biljett Arlöf—Lund	—	40
»	»	» Två jernvägsbiljetter Lund—Malmö för mig och i Lund, såsom miss- tänkt för mened här i staden, anhållne arbetaren N. W. Cron- holm från Skifvarp	1	20
»	»	» En 3:dje klass biljett Malmö— Arlöf för mig	—	20
»	2	» Nattlogi i Arlöf under en natt ...	2	—
»	»	» Dagtraktamente under två dagar...	5	—
»	»	» En 3:dje klass biljett Arlöf—Malmö	—	20
»	5	» En 2:dra klass biljett å snälltåg Malmö—Eslöf	2	05
»	»	» En 3:dje klass biljett Eslöf—Hörby	—	85
»	»	» Dagtraktamente under en dag	2	50
»	»	» Extra utgifter i och för tjensten...	3	—
»	»	» En 3:dje klass biljett Hörby—Malmö	2	05
»	9	» En d:o d:o Malmö—Billesholm	2	10
»	»	» Nattlogi i Billesholm under en natt	2	—
»	10	» En 3:dje klass biljett Billesholm— Malmö	2	10
»	»	» En 3:dje klass biljett Malmö— Svedala	—	75
		Transport kronor	26	40

1901			Transport kronor	26	40
Septbr.	10	An.	Extra utgifter till biträde m. m. i och för tjänsten under den 9:de och 10:de vid eftersökande af Byggmästaren Olof Persson från Sjöbo jemte vittnen i mål emot för mened häktade arbetaren Cronholm från Skifvarp	6	—
»	»	»	Dagtraktamente under två dagar...	5	—
»	»	»	En 3:dje klass biljett Svedala—Malmö	—	75
»	13	»	En biljett Malmö—Köpenhamn ...	1	25
»	»	»	Nattlogi i Köpenhamn under en natt	2	—
»	14	»	Extra utgifter till biträde och skjuts m. m. i Köpenhamn vid bevisnings anskaffande i mål emot, för fårstöder å landsbygden inom detta län, häktade danske undersåterne Niels Jensen och A. H. Pedersen	8	50
»	»	»	Dagtraktamente för mig i Köpenhamn under två dagar å 5 kronor per dag	10	—
»	»	»	En biljett Köpenhamn—Malmö ...	1	25
»	17	»	En 3:dje klass biljett Malmö—Vollsjö öfver Tomelilla	3	20
»	»	»	Extra utgifter i och för tjänsten...	3	50
»	»	»	Dagtraktamente under en dag	2	50
»	»	»	En 3:dje klass biljett Vollsjö—Malmö öfver Eslöf	2	45
»	18	»	En 3:dje klass biljett Malmö—Lund	—	60
»	»	»	Extra utgifter i och för tjänsten...	2	—
»	»	»	Dagtraktamente under en dag	2	50
			Transport kronor	77	90

1901			Transport kronor	77	90
Septbr.	18	An.	En 3:dje klass biljett Lund—Malmö	—	60
»	19	»	Extra utgifter för anskaffande af vittnen från Danmark i mål emot för den 14 dennes omämnde N. Jensen och Axel Hans Pedersen	4	50
»	20	»	Två jernvägsbiljetter Malmö—Helsingborg för mig och detektiven A. Sjöberg à 2: 40 per styck	4	80
»	»	»	Skjuts från Helsingborg för mig och Sjöberg till Sofiero för tjänstgöring derstädes under det Konungen af England uppehöll sig der	2	—
»	»	»	Skjuts för återresan till Helsingborg	2	—
»	»	»	Extra utgifter i och för tjänsten	6	50
»	»	»	Två stycken 3:dje klass biljetter Helsingborg—Landskrona à 1: 40 per styck	2	80
»	21	»	Nattlogi i Landskrona under en natt	5	—
»	»	»	Två stycken ångbåtsbiljetter Landskrona—Hven à 50 öre per styck	1	—
»	»	»	Extra utgifter till skjuts m. m.	6	—
»	22	»	Nattlogi å Hven under en natt	4	—
»	»	»	Två stycken ångbåtsbiljetter Hven—Landskrona à 50 öre per styck	1	—
»	»	»	Extra utgifter till skjuts m. m.	5	80
»	23	»	Nattlogi i Landskrona för mig och Sjöberg	5	—
»	»	»	Två stycken 3:dje klass biljetter Landskrona—Malmö à 1: 75 per styck	3	50
Transport kronor				132	40

1901			Transport kronor	132	40
Septbr.	23	An.	Dagtraktamente för mig och Sjöberg under 4 dagar.....	20	—
»	25	»	En 3:dje klass biljett Malmö—Eslöf	1	20
»	»	»	Extra utgifter i och för tjänsten...	4	50
»	»	»	Dagtraktamente under en dag ...	2	50
»	»	»	En 3:dje klass biljett Eslöf—Malmö	1	20
»	27	»	En d:o d:o Malmö—Sjöbo	1	70
»	»	»	En d:o d:o Sjöbo—Vollsjö	1	50
»	»	»	Skjuts i Vollsjö till smeden Johan Sandström i Vallarum med flera ställen och åter	3	—
»	»	»	Nattlogi i Vollsjö under en natt	2	—
»	28	»	Dagtraktamente under två dagar .	5	—
»	»	»	Extra utgifter i och för tjänsten vid spaning rörande hos smeden Sandström i Vallarum natten till den 27 dennes föröfvad inbrottsstöld	5	—
»	»	»	En 3:dje klass biljett Vollsjö—Malmö, öfver Eslöf	2	45
»	30	»	Till postporto och telefonsamtal under månaden	1	25
»	»	»	Lön för September månad	125	—
			Summa kronor	308	70

Qvitteras

Malmö den 30:de September 1901.

P. Steier.

Vidimeras

ex officio:

Fritz Hallberg.